

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

EFTERRETNINGER

OM

**BORGERDYDSKOLEN
I KJØBENHAVN**

FOR

SKOLEAARET 1854 — 55.

MED INDBYDELSE TIL DEN OFFENTLIGE EXAMEN I JULI 1855.

VED

K. ROVSING,
SKOLENS FORSTANDER.

KJØBENHAVN.

LOUIS KLEINS BOGTRYKKERI.

I.

Den offentlige **Afgangsexamens anden Del** afholdtes, ifølge Bestemmelse af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, den 5te, 6te og 7de Juli i Undervisningsinspektørens, Hr. Etatsraad Madvigs, Nærværelse. De skriftlige Besvarelser af de af Ministeriet forelagte Opgaver blev udarbejdede den 23de, 25de og 26de Juni. I Censuren deltog, efter Indbydelse og med Ministeriets Bemyndigelse, følgende Videnskabsmænd udenfor Skolens Lærpersonale: i Modersmaalet Professor N. M. Petersen, i Latin Prof. Dr. F. Lange, i Græsk Prof. Dr. Ussing, i Religion Prof. Dr. theol. Scharling, i Historie Konferentsraad Prof. Werlau ff, i Mathematik og Fysik Prof. Holten; og af Skolens Lærere: Bestyreren, Overlærer Berg, phil. cand. Kjær, cand. polyt. Lorenz, phil. cand. Lyngby, Premierlieutenant Mønster, cand. theol. Prip, Dr. Steenstrup (Examinatorer), samt cand. polyt. Bruun, Dr. Brøchner og cand. theol. Lange.

Til denne Examen indstillede sig 6 af Skolens Disciple, der i Juli 1853 havde underkastet sig Afgangsexamens første Del. Efterat have aflagt den hele Prøve dimitteres de nu til Universitetet med følgende Vidnesbyrd:

Dimittendernes Navne.	Afgangsexamens 1ste Afdeling i 1853.				Afgangsexamens 2den Afdeling i 1855.										Hovedkarakter.
	Tyðsk.	Fransk.	Geografi.	Natur- historie.	Dansk.	Latin (skriftlig).	Latin (mundtlig).	Græsk.	Religion.	Historie.	Arith- metik.	Geometri.	Natur- lære.		
Ludvig Carl Moritz Wagner.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	Første Karakter med Udmærkelse.	
Erhard Florian Lar- sen.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	mg.	ug.	ug.	mg.	ug.	ug.	ug.	ug.	Første Karakter med Udmærkelse.	
Paul Pierre Ferdi- nand Mourier.	mg.	mg.	ug.	ug.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	Første Karakter.	
Christian Ramus.	g.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	g.	g.	ug.	ug.	g.	Første Karakter.	
Johannes Simmel- hag.	mg.	mg.	mg.	g.	g.	tg.	g.	g.	g.	g.	g.	tg.	mg.	Anden Karakter.	
Georg Ludvig Ras- mussen Heden.	g.	mg.	mg.	mg.	g.	g.	g.	g.	mg.	g.	g.	tg.	mg.	Anden Karakter.	

II.

Skolen bestaaer efter sin Plan af 9 Klasser foruden Forberedelsesklassen. Den 9de Klasse er toaarig, de øvrige, fra den 1ste til den 8de, eenaarige. For at kunne optages i 1te Kl. skulle Disciplene i Regelen have fyldt det 7de Aar uden endnu at have naaet det 9de. Drengene under denne Alder optages i Forberedelsesklassen, saasomt de kunne tale rent, og de modtages helst aldeles uforberedte. — I den 5te Kl. begynder Undervisningen i Latin; denne saavel som enhver af de tre følgende Klasser er adskilt i to Afdelinger, den studerende og Realklassen. Iaar manglede 8de Klasse, der vil blive oprettet ved næste Skoleaars Begyndelse.

Den maanedlige Skolebetaling for en Discipel er i Forberedelsesklassen 3 Rdl. 2 Mk., i 1ste Kl. 4 Rdl. 2 Mk., for enhver, der indsættes i en af de følgende Klasser, 2den, 3die, 4de, 5te, 5 Rdl. 2 Mk., hvortil kommer 2 Rdl. aarlig som Brændepenge. Af to Brødre betaler den ene, af tre de to 1 Rdl. mindre maanedlig; for den fjerde betaales intet. For enhver Discipel, der indsættes i nogen anden Klasse end Forberedelsesklassen, betaales 2 Rdl. som Indskrivningspenge.

I Aarets Løb ere 14 Disciple udtraadte; 31 nye ere indkomne. Skolen tæller saaledes ved Aarets Udgang 100 Disciple, af hvilke de 6 dimitteres til Universitetet.

9de Klasse	6
7de —	12
6te —	6
5te —	16
4de --	14

3die Klasse	18
2den —	9
1ste —	8
Forberedelsesklassen	11.

Den ugentlige Timefordeling har været følgende:*)

	Forbered. Kl.	1ste Klasse.	2den Klasse.	3die Klasse.	4de Klasse.	5te studerende Klasse.	5te Realklasse.	6te studerende Klasse.	6te Realklasse.	7de studerende Klasse.	9de Klasse.
Religion	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3
Modersmaalet.	10	8	5	5	5	3	3	3	4	2	3
Tydk	"	2	3	3	3	3	3	3	3	3	"
Fransk	"	"	"	4	4	3	3	3	3	3	"
Engelsk	"	"	"	"	"	"	3	3	3	"	"
Latin	"	"	"	"	"	8	"	6	"	8	9
Græsk	"	"	"	"	"	"	"	4	"	5	5
Historie	"	"	2	2	2	2	2	2	2	2	3
Geografi	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	"
Mathematik	"	"	"	"	"	4	5	3	5	3	4
Regning	5	4	4	3	4	1	3	"	1	"	"
Naturhistorie	"	"	2	2	2	2	2	2	2	2	"
Naturlære	"	"	"	"	"	"	"	"	2	"	2
Skrivning	6	5	4	3	3	1	2	"	1	"	"
Tegning	"	"	2	2	2	1	2	"	2	"	"
Gymnastik	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	"
Sang og Musiklære	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	"
Ialt	25	27	30	32	33	36	36	37	36	36	29

*) I Vintermaanederne havde samtlige Klasser kun 1 Time Gymnastik ugentlig; i Begyndelsen af Aaret havde 5te og 6te Klasse kun 2 Timer Engelsk ugentlig.

III.

Skolens Lærere.

- Hr. Krigsassessor Ancker (Engelsk).
- stud. theol. H. Bang (Læsning i Forberedelsesk., Skrivning og Regning i 1ste Kl., Tydsk i 1ste, Dansk i 2den, Geografi i 1ste, 2den, 3die og 4de Kl.).
  - Overlærer C. Berg (Græsk i 9de Kl.).
  - cand. polyt. E. Bruun (Tydsk i 2den og 3die, Hovedregning i 2den, 3die og 4de, Naturhist. i 2den, 3die, 4de og 5te, Matematik i 5te og 6te Kl.).
  - Dr. Bröchner (Græsk i 7de Kl.).
  - cand. theol. Musik- og Boghandler Jacob Erslev (Sang og Musikkære).
  - Dr. Fistaine (Tydsk i 4de og 5te, Fransk i 7de Kl.).
  - cand. theol. Lieutenant Hauschultz (Matematik i 7de Kl.).
  - stud. theol. G. Heiberg (Dansk i 3die Kl.).
  - cand. jur. J. Holten (Historie i 5te og 6te, Geografi i 5te Kl.).
  - cand. theol. F. Jørgensen (Skrivning).
  - Lærer ved Landkadetakademiet C. Kierkegaard (Tegning).
  - philol. cand. Kjær, Skolens Inspektør (Latin i 6te, 7de og 9de, Græsk i 6te, Historie i 3die, 4de og 7de Kl.).
  - stud. jur. Knudsen (Tydsk i 6te og 7de Kl.).
  - cand. phil. J. Koch (Naturhist. i 6te og 7de Kl.).
  - cand. phil. Krøyer (Fransk i 3die, 4de, 5te og 6te Kl.).

- Hr. cand. theol. C. Lange (Religion i 1ste, 2den, 3die og 4de Kl.).
- stud. theol. Lindelof (Skrivning og Regning i Forberedelsesk., Læsning i 1ste, Historie i 2den Kl.).
- cand. polyt. Lorenz (Fysik i 9de Kl.).
- philol. cand. Lyngby (Græsk i 9de Kl.).
- Premierlieutenant V. Mønster (Mathem. i 9de Kl.).
- cand. theol. Prip (Religion i 5te, 6te, 7de og 9de Kl.).
- Lærer ved det gymnast. Institut Schrøder (Gymnastik og Svømning).
- Dr. Steenstrup (Historie i 9de Kl.).
- cand. theol. Wolff (Regning i 2den, 3die, 4de, 5te og 6te, Geografi i 6te og 7de Kl.).
- Bestyreren (Dansk i 4de, 5te, 6te, 7de og 9de, Latin i 5te og 9de Kl.).

IV.

I det forløbne Skoleaar er Følgende gennemgaaet.

Forberedelsesklassen.

Disciplene have været inddelte i Partier efter deres forskjellige Udvikling. De, der ere komne videst, kunne læse nogenlunde rent og flydende, skrive Sammenskrift med latinske Bogstaver samt regne de 4 Sp. med ubenævnte Tal. For at finde Stof til Anskuelses- og Forstandsøvelser har Læreren jævnlig, naar Veiret tillod det, foretaget Spadseretoure med Disciplene af denne og 1ste Klasse.

1ste Klasse.

Bibelhistorie. Det nye Testament efter Balslev. Af Tillæget til Psalmebogen ere endel Psalmer lærte udenad.

Modersmaalet. Funchs danske Læsebog fra Side 1—288. Med Oplæsningen er idelig forbundet Øvelse i Stavning, Gjengivelse og Forklaring af det Læste, samt i at skjelne de vigtigste Ordklasser fra hinanden. De skriftlige Øvelser have bestaaet dels i Diktat, dels i fri Gjengivelse af det Læste. De fleste af Læsebogens Vers ere lærte udenad.

Tydsk. Af Rungs Elementarbog til S. 49. Der er især lagt Vind paa nøiagtig Udtale og Gloseforraad; i den sidste Halvdel af Aaret er der ugentlig skrevet en Diktatstil. Enkelte Vers ere lærte udenad.

Geografi. Ved Hjælp af Kortet alene er der meddelt en Udsigt over Europa, med Danmark som Udgangspunkt.

Regning. De fire Regningsarter med ubenævnte Tal. Hovedregningsøvelser.

2den Klasse.

Bibelhistorie. Det nye Testamente efter Balslev. Flere Psalmer lærte udenad.

Modersmaalet. Af Funchs Læsebog (2den Udg.) er læst fra S. 41 — 149. Der er stadig fordret en nøiagtig Gjengivelse af det Læste, dog saaledes, at Disciplene vænnedes til at bruge deres egne Ord; de ere idelig gjorte opmærksomme paa enstydige Ord og Udtryk. Af Grammatik: alle Ordklasserne. 2 Stile ugentlig, dels efter Diktat, dels Gjengivelse af en Fortælling. 20 af Holsts Smaadigte til Udenadslæsning ere lærte.

Tydsk. Rungs Læsebog forfra til S. 38. Af Grammatikken er leilighedsvis taget Konjugation og Komparation, Dannelse af Flertal, men ingen Deklination. Afskrivning.

Historie. Bohrs Lærebog i den gamle Historie til S. 123 med Undtagelse af Afsnittet om Sokrates.

Geografi. Ved Hjælp af Kortet alene er givet en Fremstilling af Europas fysiske og politiske Geografi.

- Naturhistorie. Efter Proschs mindre Naturhistorie er gennemgaaet:
Fuglene.
- Regning. De 4 Species i benævnte Tal.

3die Klasse.

- Bibelhistorie. Det nye Testament efter Balslev. Af Tillæget til Psalmebogen ere endel Psalmer lærte udenad.
- Modersmaalet. Bondesens danske Læsebog til S. 230. Disciplene ere øvede i at fortælle Indholdet med deres egne Ord. Af Grammatikken (uden Bog) den enkelte Sætning og dens Delø samt Konjugationen. Af Holsts Digte til Udenadslæsning ere 11 Digte gennemgaaede og lærte. 58 Skriveøvelser, dels Gjengivelse af Smaafortællinger eller af det nylig Lærte af andre Fag, især Historie og Naturhistorie, dels Oversættelser fra Tydsk og Fransk.
- Tydsk. Rungs Læsebog for de lavere Klasser S. 34—85. Af Grammatikken er gennemgaaet: Betydningen af Kasus, personlige og Ejendomspronominer, transitive og intransitive Verber, Tider og Personer, Konjugation i Indikativ Aktiv, Infinitiv og Particip. Efter Hjorts lille Grammatik Deklination af Artikel, Hoved- og Tillægsord, Komparation, Kjønnsregler. Der er især lagt Vind paa Udtale og god dansk Oversættelse. Skriftlig Deklination, Afskrivning og Skrivning efter Diktat.
- Fransk. Borrings ABC instructif, S. 1—57 og 62—67. Af Grammatikken: Artikkelen, Hjælpeverberne, de regelmæssige Verber, derunder indbefattet den pronominal og passiviske Konjugation. Mundtlige Staveøvelser.
- Historie. Efter Bohrd en gamle Historie fra Kampen ved Thermopylæ. Flere Stykker ere oversprungne, andre udvidede ved Fortælling, idet der især er lagt Vind paa at give Disciplene et anskueligt Billede af Oldtidens Liv.
- Geografi. Efter Velschows Læsebog Danmark, Norge, Sverrig, Rusland og det brittiske Rige.
- Naturhistorie. Fuglene efter Proschs mindre Naturhistorie (repeteret): Krybdyr, Frøer og Fiske (ikke repeteret).
- Regning. Brøk. Hovedregning: De 4 Regningsarter med hele Tal. Der har især været lagt Vind paa at forklare Regningsarternes Be-

tydning, og først naar Disciplene ved mundtlige Øvelser vare blevne fortrolige med Regnemaaden, have de regnet omkap, for at opnaae Færdighed.

4de Klasse.

Religion. Balslevs Bibelhistorie. Af Balles Lærebog de 4 første Kapitler.

Modersmaalet. Holsts pros. Læsebog er benyttet; af Grammatik er i Forbindelse med Læsningen, foruden det tidligere Lærte, gennemgaaet: den sammensatte Sætning, Hoved- og Bisætning, de forskjellige Slags Bisætninger. Af Holsts poet. Læsebog ere 6 Digte gennemgaaede og lærte. 59 Stile: af hvilke de fleste ere renskrevne efter at være rettede: Beskrivelse, Gjenfortælling, Oversætt. fra Tydsk og Fransk.

Tydsk. Rungs Læsebog for de lavere Klasser fra S. 126—200. Af Grammatikken (Rung: det tydske Sprogs Bøiningsformer) Pronomina, Verber og Præpositioner. 73 Stile (efter Jürs og Rungs Materialier) og Diktater.

Fransk. Borrings ABC instructif, S. 73—140. Af Abrahams' Grammatik: det væsentlige af den paradigmatiske Del, undtagen Substantivernes Kjøen, de uregelmæssige Verber og Flertalsdannelsen (§ 87). — 23 Diktater.

Historie. Efter Bohr Middelalderens Historie indtil Krigen imellem Frankrig og England i det 14de Aarhundrede.

Geografi. Efter Velschows Lærebog Danmark, Norge, Sverrig, Rusland, det brittiske Rige, Spanien og Portugal.

Naturhistorie. Bendyrene efter Proschs mindre Naturhistorie.

Regning. Reguladetri i Hele og Brøk. Hovedregning: de 4 Regningsarter med hele og brudne Tal, ligefrem og omvendt Reguladetri. Fremgangsmaaden som ved 3die Klasse.

5te Klasse.

Religion. Balles Lærebog 5te og 6te Kap; af Herslebs st. Bibelhistorie fra det babyloniske Fangenskab til N. T.; af Apostlernes Gjerninger de 12 første Kapp.

Modersmaalet. Holsts pros. og Sammes poet. Læsebog ere benyttede til grammat. Analyse og Indholdsforklaring; af de gennem-

- gaaede Digte ere 9 lærte udenad. 28 Stile: Oversættelser, Breve, geografiske Beskrivelser og historiske Fremstillinger. Realklassen desuden særskilt 22 Stiløvelser.
- Tydsck. Jürs og Rungs deutsches Lesebuch für die mittleren und nächstobersten Klassen forfra til S. 89. Af Hjorts større Grammatik hele Formlæren. Stile og Diktater hened 60.
- Fransk. Borrings Læsebog for Mellemlasser S. 1—53 og 74—90. Af Abrahams' Grammatik det væsentligste af den paradigmatiske Del med Undtagelse af Afsnittet om Substantivernes Kjøen. Sibberns Stiløvelser 1ste Hefte St. 1—18. 18 Stile.
- Engelsk. Mariboers Læsebog „The History of Little Jack“ fra 1—15 og 20 Fabler fra Dansk til Engelsk. Rosings Formlære med Undtagelse af de uregelrette Verber. Af Anckers Parlor 130 Sætninger og 2 Dialoger. 1 Stil ugentlig.
- Latin. Det for det første Trin Fornødne af Formlæren i Madvigs Gram. Bergs og Møllers Læsebog, dog med Forbigaaelse af enkelte Sætninger i første og af temmelig mange i andet Afsnit. 2—3 Stile ugentlig efter Bogen.
- Historie. Efter Bohr: Middelalderens Historie fra „Englands og Frankrigs Kamp om Overherredømmet“ samt af Bohrs nyere Historie til Tredivaarskrigen.
- Geografi. Efter Velschow: Norge, Sverrig, Rusland, Preussen, Tydsckland, Holland, Belgien, Storbritannien og Irland, Portugal, Spanien, Frankrig og Schweiz.
- Geometri. Geometriske Grundbegreber, den rette Linie, Vinkler, lodrette og skraae Linier, Manglekanter Vinkelindhold og Kongruens, alt efter mundtligt Foredrag og Diktat. Geometrisk Tegning: de ovenfor omtalte Konstruktioner, Cirkelen, regelmæssige Manglekanter, ligedannede Figurer. Konstruktionens Rigtighed er gjort indlysende paa en anskuelig Maade, hvor det mathematiske Bevis endnu ikke var gjennemgaaet i Geometritimen.
- Arithmetik. Addition, Subtraktion og Multiplication efter Steens elementære Arithmetik. Mundtlige og skriftlige Øvelser.
- Regning. Omvendt og sammensat Reguladetri.
- Naturhistorie. Planterigets Naturhistorie efter Drejer og Bramsens Zoologi og Botanik. Botaniske Udflugter ere foretagne.

Naturlære. Jordkloden som Himmellegeme, Vindene og Veirliget, efter mundtligt Foredrag.

6te Klasse.

- Religion. Balles Lærebog 1—6 Kap. Herslebs Bibelhistorie forfra til Kongerne, samt den kristne Kirkes Historie i den apostoliske Tid.
- Modersmaalet. Stykker af Holsts Læsebøger, flest af den poetiske, gennemgaaede saavel med Hensyn til Sproget som til Indholdet. Et Brudstykke af Fryxell og udvalgte Digte af Runeberg ere gennemgaaede, hvorved det væsentligste af det svenske Sprogs Eienommeligheder er oplyst. 30 Stile: Beskrivelser, historiske Fremstillinger, Afhandlinger. Realklassen desuden særskilt 22 Stile.
- Tydsk. Jürs og Rungs tydske Læsebog S. 199—280. Af Hjorts større tydske Grammatik Formlæren (med Undtagelse af Kjønsreglerne) og af Syntaxen § 600—720. 46 Stile.
- Fransk. Borrings Læsebog for Mellemlasserne S. 90—185. Af Abrahams' Grammatik det væsentlige af den paradigmatiske Del. Af Sibberns Stiløvelser 1ste Afsnit gennemgaaet mundtlig St. 14—47, undtagen 40, 43, 44, 46. 21 Stile.
- Engelsk. Anckers Læsebog fra 1—50. Sammes Parlør 200 Sætninger og 4 Dialoger. Rosings Formlære repeteret, og det vigtigste af Syntaxen meddelt uden Bog. 1 Stil ugentlig.
- Latin. Cæsars Commentarii de bello Gallico Lib. I og IV. Af Phædri Fabler (Thomsen og Møllers Udgv.) de 54 første. Af Grammatikken er Formlæren repeteret og 1ste Afsnit af Syntaxen læst, samt enkelte Dele af 2det Afsnit. 2 Stile ugentlig.
- Græsk. Bergs græske Læsebog 1ste Kursus; de danske Stykker ere oversatte, dels mundtlig, dels skriftlig. Af Læsebogens 2det Kursus er læst de 6 første mythologiske Fortællinger. Tregders Formlære med Undtagelse af Orddannelselæren; af de uregelmæssige Verber er kun læst de i Fortællingerne forekommende. 1 Stil ugentlig.
- Historie. Efter Bohrs nyere Historie fra „England, Skotland, Irland 1509—1603“ til „Tydskland 1770—91.“
- Geografi. Rusland, Tyrkiet, Grækenland, Asien og Afrika efter Velschow.

Geometri. Geometriske Grundbegreber, den rette Linie, Vinkler, lodrette og skraae Linier, Mangekanters Vinkelindhold og Kongruens, parallelle Linier, Parallelogrammer og Trapezier med tilhørende Konstruktionsopgaver, efter Diktat. Skriftlige Opgaver. Geometrisk Tegning som 5te Klasse.

Arithmetik. De 4 Regningsarter efter Steens elementære Arithmetik. Skriftlige og mundtlige Opgaver.

Regning. Procent-, Rente-, Thara-, Selskabs- og Byttens-Regning.

Naturhistorie. Efter Proschs Dyrerigets Naturhistorie: Leddyrene; efter Bramsen og Drejers Lærebog i Zoologi og Botanik: Botanikken, forfra til Spidsspirene.

Naturlære. Jordkloden som Himmellegeme; Vindene og Veirliget, efter mundtligt Foredrag.

7de Klasse.

Religion. Balles Lærebog. Herslebs Bibelhistorie forfra til Kongerne, samt den kristne Kirkes Historie i den apostoliske Tid (her er Apostlernes Gjerninger ofte læst ved Siden af Hersleb, saaledes at omtrent 1 Kap. ad Gangen er gennemgaaet paa Skolen, og Disciplene have da maattet gjengive Indholdet i næste Time).

Moder smaalet. Udvalgte Stykker (prosaiske og poetiske) af den danske Literatur i Perioden fra Holberg til Oehlenschläger. Stileopgaverne have været følgende: Et Landskab. — En Reise til Petersborg. — Agur beder: „Giv mig ikke Armod, ei heller Rigdom, men uddel til mig mit beskikkede Brød“. — En Solnedgang. — Sammenligning imellem Lises og Birthes Karakter i Ewalds „Fiskerne“. — Oversætt. af Ciceros Tale for S. Roscius fra Ameria (1 Kap.). — Paa hvilke af Kjøbenhavns Mærkværdigheder jeg især vilde henlede den Fremmedes Opmærksomhed (Brev eller Dialog). — Om Luftsyn (Dialog). — Oversætt. af Ciceros Tale for S. Roscius fra Ameria (20 Kap.). — Sammenligning imellem Oehlenschlägers „Anders Skov“ og Ewalds „Rungsteds Lyksalighed“. — Ubi bene, ibi patria. — Snefoget. — Krig og Fred, en hjemvendende Krigers Betragtninger. — Karakteristik af Hovedpersonerne i „Erasmus Montanus“. — Oversætt. af Ciceros første Tale mod Katilina. — En Fremstilling af Oc

tavios Tanker om Krigen (efter „Wallenstein“). — Metrisk Oversætt. af et Stykke af Wallenstein. — Metrisk Oversætt. af Prologen til Wallenstein. — En Aften i Theatret. — Oversætt. af Xenofons Anabasis (2den Bogs 3die Kap.). — Klearch (efter Anabasis). — Foraaret kommer! — En Skildring af Hovedpersonerne i P. A. Heibergs Skuespil „Virtuosen Nr. 2“. — Billeder af Vikingelivet. — En Sommeraften.

Tydsk. Af Schillers Wallenstein: Wallensteins Lager, die Piccolomini og de 3 første Akter af Wallensteins Tod. Af Hjorts Grammatik Formlæren, af Syntaxen fra § 600—720. — 38 Stile.

Fransk. Borrings Album littéraire forfra til S. 98, S. 249 „Impressions de voyage“, endvidere Digtene fra S. 254—268 samt S. 275—77, 278—85. Af Abrahams' Grammatik Formlæren; af Syntaxen Artikkelene, Kasus, Infinitiv, Particip. — 37 Stile og Diktater.

Latin. Cicero: Oratio pro S. Roscio, de 4 katilinariske Taler, samt af Lælius de 15 første Kap. Af Madvigs Grammatik er gennemgaaet 1ste Afsnit af Syntaxen og de 4 første Kapitler af 2det. 2 Stile ere skrevne ugentlig foruden 1 Extemporalstil.

Græsk. Xenofons Anabasis fra 1ste Bogs 3die Kapitel til 4de Bog. Homers Odyssees 6te Sang. Tregders græske Formlære.—25 Stile.

Historie. Efter Bohrs nyere Historie den franske Revolution. Af Tillæget ere enkelte Dele læste noget vidtløftigere, navnlig Begivenhederne ved Aaret 1830. Allens Danmarks Historie indtil Kristian den 3dies Tronbestigelse (Danmarks Oldtid er gennemgaaet vidtløftigere).

Geografi. Efter Welschow Rusland, Tyrkiet, Grækenland, Asien, Afrika, Amerika og Australien.

Geometri. Ramus' Geometri til § II om Proportioner og Lighed. — Skriftlige Opgaver.

Arithmetik. De 4 første Regningsarter samt om Proportionerne efter Steens Ledetraad, Kvadratrods- Udregning samt de første Sætninger om Potenser og Rødder efter Diktat.

Naturhistorie. Efter Proschs Dyrerigets Naturhistorie: Leddyr, Bløddyr og Straaledyr. Efter Bramsen og Drejers Lærebog i Zoologi og Botanik: af Botaniken forfra til Monocotylidonerne.

9de Klasse.

Religion. Liscos Lærebog; Matthæi Evangelium i Grundsproget (repeteret) og Kalkars Kirkehistorie; den sidste med stadige Udeladelser og Tilføielser.

Modersmaalet. Udsigten over den oldnord. Lit. sluttet; den danske Literaturs Historie indtil den nyere Tid (Foredrag og Examination).

— Opgaverne til skriftlige Udarbejdelser have været følgende:

- 1) Hvilken Indflydelse have det sidste Aarhundredes Opfindelser haft paa at lette Samfærdselen imellem Menneskene? 2) Med hvad Ret kunne vi Danske tilegne os Delagtighed i den oldnordiske Literatur? 3) Hvorvidt kan det betragtes som sørgeligt, at det eiendommelige Oldtidsliv i Norden gik tilgrunde? 4) De fire Menneskealdere, med særligt Hensyn til Horats' *de arte poetica*, v. 158-174. 5) Om Forskjellen imellem Naturpoesi og Kunstpoesi, oplyst ved Sammenligning imellem en Kæmpevisse og et nyere Digt. 6) *Non satis est, pulchra esse poemata, dulcia suanto!* (*ars poetica*, v. 99). 7) I hvilken Betydning kan det siges, at det undertvungne Grækenland herskede over sine Overvindere? (Halvaarsexamen). 8) Willst du dich selber erkennen, so sieh, wie die Andern es treiben; Willst du die Andern verstehn, blick in dein eigenes Herz. (Schiller.) 9) Arrebo, den danske Digtekunsts Fader. 10) Hvilke ere de vigtigste Eiendommeligheder, der karakterisere de nordiske Folk? 11) Efterat der er givet en Fremstilling af Digtekunstens Tilstand i Danmark for hundrede Aar siden, vises, hvorledes en ny Retning da blev dels forberedt, dels begyndt. 12) Hvorfor bør vi være forsigtige og milde i vor Dom om andre Menneskers Handle- og Tænkemaade? 13) Gjør Civilisationen Menneskene lykkeligere? 14) Hvori bestod den Forandring i Digtekunstens Maal og Midler, der indtraadte i vor Literatur i Begyndelsen af det 19de Aarhundrede? 15) Homer og Virgil.

Latin. Cicero: *Brutus de claris oratoribus*; Horats' *Oder* 2den og 4de Bog; *Epistlerne* 2den Bog samt *ars poetica*; Virgils *Aeneide* 4de Bog; Ciceros Tale for Roscius og Horats' *Epistlers* 1ste Bog samt Sallusts *Jugurtha* repeteret. Til kursorisk Læsning ere *Svetonius* og *Curtius* benyttede. 2 latinske Stile ere skrevne ugentlig,

hver anden Uge istedenfor Stil en Version. Af Grammatikken er repeteret Syntaxen. Bojesens Haandbog i Antikviteter og Tregders Literaturhistorie.

Græsk. Sofokles' Aias; Platons Apologi og Kriton; Homers Iliade 22de og 24de Bog. Homers Iliade 6te og 9de Bog, Herodot 5te Bog, Xenofons Hellenica 1 og 5 Bog (Rep.). Tregders Literaturhistorie; Bojesens Antikviteter.

Historie. Danmarks, Norges og Sverrigs Historie fra 1250 (efter Fabricius' Lærebog); den nyere Historie efter Bohr.

Mathematik. Trigonometri, Stereometri, nogle Kapitler af Algebra, Astronomi. (Det tidligere Læste repeteret.)

Naturlære. Varmelæren og Meteorologien efter Petersen. Bevægelseslæren efter Ørsted.

Musiklære og Sang. Det mindre Hold (1te, 2den og 3die Kl.): Øvelser i Note- og Taktlæsning (efter Erslevs Haandbog, 1ste Kursus); 25 Sange ere indøvede. Det større Hold (4de, 5te og 6te Kl.): efter samme Bog hele 1ste Kursus og Læren om Intervallerne og Skalaerne; Træffeøvelser og Øvelse i Taktlæsning; 25 tostemmige Sange.

Tegning (2den, 3die, 4de, 5te og 6te Kl.). Efter Disciplenes forskellige Udvikling er benyttet: Helsteds Tegnebøger og Fortegninger, Gibsmodeller, skyggede Ornamenttegninger og Modeller af Træ. Enkelte Viderekomne have ogsaa benyttet Basrelieffer og andre Gjenstande.

V.

I næste Skoleaar bruges følgende Bøger.

Forberedelsesklassen.

Borgens og Rungs Læsebog for Begyndere. En fuldstændig Tabel.

3die Klasse.

Funchs danske Læsebog for de lavere Klasser. Rungs tyske Elementarbog. Balslevs Bibelhistorie. Blankensteiners Atlas.

2den Klasse.

Funchs danske Læsebog for de lavere Klasser. Holsts Smaadigte til Udenadslæsning. Balslevs Bibelhistorie. Rungs tyske Læsebog for Begyndere, 4de Udgave. Erslevs Haandbog ved Sangunderv. 2den Udg. Blankensteiners Atlas.

3die Klasse.

Balslevs Bibelhistorie. Holsts Smaadigte til Udenadslæsning. Bondesens danske Læsebog, 1ste Del. Rungs tyske Læsebog for Begyndere, 4de Udg. Hjorts kortfattede tyske Sproglære. Borrings ABC instructif. Bohrs Lærebog i den gamle Historie. Velschows Geografi. Proschs mindre Naturhistorie. Erslevs Haandbog ved Sangundervisning. Blankensteiners Atlas.

4de Klasse.

Det nye Testament. Balslevs Bibelhistorie. Balles Lærebog. Luthers lille Katekismus. Bondesens Læsebog, 2den Del. Holst poetiske Læsebog. Rungs tyske Læsebog for Begyndere, 4de Udg. Hjorts kortf. tyske Sproglære. Rung og Jürs' Stiløvelser. Borrings ABC. Abrahams' franske Grammatik. Bohrs Lærebog i Middelalderens Historie. Velschows Geografi. Proschs mindre Naturhistorie. Erslevs Haandbog ved Sangundervisning. Blankensteiners Atlas.

5te studerende Klasse.

Det nye Testament. Hersløbs store Bibelhistorie. Balles Lærebog. Holsts prosaiske Læsebog. Holsts poetiske Læsebog. Deutsches Lesebuch v. Jürs und Rung. Hjorts tyske Grammatik. Borrings franske Læsebog for Mellemlklasserne. Abrahams' franske Grammatik. Sibberns franske Stiløvelser, 1ste Hefte. Bohrs Lærebog i den nyere Historie. Velschows Geografi. Berg og Møllers latinske Læsebog, 1ste Afdeling. Madvigs latinske Grammatik. Drejer og Bramsens Zoologi og Botanik. Erslevs Haandbog ved Sangunderv. Blankensteiners Atlas.

5te Realklasse.

Det nye Testament. Herslebs store Bibelhistorie. Balles Lærebog. Holsts prosaiske Læsebog. Holsts poetiske Læsebog. Jürs und Rungs

deutsches Lesebuch. Hjorts tyske Grammatik. Rung og Jürs' Stiløvelser. Borrings franske Læsebog for Mellemklasserne. Abrahams' franske Grammatik. Sibberns franske Stiløvelser, 1ste Hefte. Bohrs Lærebog i den nyere Historie. Velschows Geografi. Drejers og Bramsens Zoologi og Botanik. Steens element. Arithmetik. Mariboës eng. Læsebog „little Jack“. Rosings Formlære. Anckers Parlør. Erslevs Haandbog ved Sangunderv. Blankensteiners Atlas.

6te studerende Klasse.

Caesar de bello Gallico. Phædri Fabler (Thomsen og Møllers Udg.). Madvigs latinske Grammatik. Ingerslevs Materialier til lat. Stile, 1851. Bergs græske Læsebog for de første Begyndere, 1853. Tregders græske Formlære. Borrings franske Læsebog for Mellemklasserne. Abrahams' franske Grammatik. Bohrs Lærebog i den nyere Historie. Velschows Geografi. Deutsches Lesebuch v. Jürs und Rung. Hjorts tyske Grammatik. Jürs og Rungs Stiløvelser. Steens element. Arithmetik. Drejer og Bramsens Zoologi og Botanik. Balles Lærebog. Herslebs store Bibelhistorie. Det nye Testament. Erslevs Haandbog ved Sangunderv. Blankensteiners Atlas.

6te Realklasse.

Balles Lærebog. Det nye Testament. Herslebs store Bibelhistorie. Deutsches Lesebuch v. Jürs u. Rung. Hjorts tyske Grammatik. Jürs og Rungs Stiløvelser. Borrings franske Læsebog for Mellemklasserne. Abrahams' franske Grammatik. Sibberns franske Stiløvelser, 1ste Hefte. Anckers engelske Læsebog. Anckers Parlør. Rosings engelske Formlære. Bohrs Lærebog i den nyere Historie. Steens elementære Arithmetik. Drejer og Bramsens Zoologi og Botanik. Erslevs Haandbog ved Sangunderv. Blankensteiners Atlas.

7de studerende Klasse.

Cornelius Nepos. Ciceros Taler (Madvigs Udg.) Madvigs latinske Grammatik. Ingerslevs Materialier til lat. Stile 1851. Xenofons Anabasis. Tregders græske Formlære. Balles Lærebog. Det nye Testament. Herslebs store Bibelhistorie. Deutsches Lesebuch v. Jürs u. Rung. Schillers Wilhelm Tell. Jürs og Rungs Stiløvelser. Hjorts

tydske Grammatik. Album litteraire. Abrahams franske Grammatik. Sibberns fr. Stiløvelser. Bohrs Lærebog i den nyere Historie. Allens mindre Danmarkshistorie. Velschows Geografi. Ramus' Geometri. Steens elementære Arithmetik. Proschs Dyrerigets Naturhistorie. Drejer og Bramsens Zoologi og Botanik. Erslevs Haandb. v. Sangunderv. Blankensteiners Atlas. Et Atlas over den gamle Verden.

8de studerende Klasse.

Ciceros Cato maior og Lælius (Madv. Udg.). Virgils Æneide. Livius, 1ste Bog. Madvigs latinske Grammatik. Henrichsens Opgaver til Oversættelse fra Latin paa Dansk. Ingerslevs Materialier til lat. Stile. Homers Odyssee. Herodot. Tregders græske Formlære. Tregders Haandbog i den græske Mythologi. Friðrikssons islandske Læsebog. Liscos Troesbekjendelse. Et dansk Testament. Herslebs store Bibellistorie. Ramus' Geometri. Steens Arithmetik. Allens mindre Danmarkshistorie. Bohrs nyere Historie (1852). Abrahams' tydske Literaturhistorie. Schillers Wallenstein. Lessings Laokoon. Alex. Dumas' Pauline, Murat og Pascal Bruno. Abrahams franske Grammatik. Blankensteiners Atlas. Et Atlas over den gamle Verden.

VI.

Legaterne.

1. De **Moltkeske** Legater ere tildelte:
L. C. M. Wagner (i 9de) og E. Müller (i 2den Kl.).
  2. **Hofraad Meyers** Legat er uddelt til:
E. F. Larsen (i 9de), G. Meyer og C. Marckmann (i 7de), W. Lund og J. T. Møller (i 5te), T. Taulow (i 4de), A. Lange (i 3die) og A. Bondrop (i 2den Kl.)
  3. Det **Müller-Nielsenske** Legat vil iaar blive tildelt Dimittenderne Wagner og Larsen (60 Rdlr. til hver).
-

VII.

Skolens Hovedexamen.

Skriftlig Examen.

Fredag den 13de Juli.

- VII. Klasse. 8—10 $\frac{1}{2}$ Latinsk Stil. 11—12 $\frac{1}{2}$ Fransk Stil.
4—6 Matematiske Opgaver.
- VI. — 8—10 $\frac{1}{2}$ Dansk Stil. 11—1 Tydsk Stil.
4—6 Matematiske Opgaver.
- V. — 8—10 $\frac{1}{2}$ Latinsk Stil. 11—12 $\frac{1}{2}$ Fransk Stil.
4—5 $\frac{1}{2}$ Regning.
- IV. — 8—10 Dansk Stil. 10 $\frac{1}{2}$ —11 $\frac{1}{2}$ Fransk Diktat.
- III. — 8—10 Dansk Stil. 10 $\frac{1}{2}$ —12 Regning.
- II. — 8—10 Dansk Stil. 10 $\frac{1}{2}$ —11 $\frac{1}{2}$ Tydsk Diktat.

Lørdag den 14de Juli.

- VII. — 8—11 Dansk Stil. 11 $\frac{1}{2}$ —1 $\frac{1}{2}$ Tydsk Stil.
- VI. — 8—10 $\frac{1}{2}$ Latinsk Stil. 11—12 $\frac{1}{2}$ Fransk Stil.
- V. — 8—10 $\frac{1}{2}$ Dansk Stil. 11—1 Tydsk Stil.
- VI. og V. — 4—5 $\frac{1}{2}$ Engelsk Stil.
- IV. — 8—10 Tydsk Stil. 10 $\frac{1}{2}$ —12 Regning.
- III. — 8—9 $\frac{1}{2}$ Tydsk Diktat. 10—11 $\frac{1}{2}$ Dansk Diktat.
- II. — 8—9 Dansk Diktat. 9 $\frac{1}{2}$ —11 Regning.
- I. — 8—9 $\frac{1}{2}$ Tydsk Diktat. 10—11 Regning. 11 $\frac{1}{2}$ —1
Dansk Diktat.

Mundtlig Examen.

(Værelserne, hvori der examineres, ere betegnede med A, B, C, D, E.)

Dansk.

- Onsdag den 18de Kl. 8—8 $\frac{3}{4}$ VI. (B).
8 $\frac{3}{4}$ —10 $\frac{1}{2}$ V. (B).
4—5 II. (E).
5—6 I. og F. Kl. (E).

Onsdag den 18de	Kl. 6—8 III. (D).
Torsdag den 19de	8—10 IV. (C).

Tydsck.

Onsdag den 18de	8—10 VII. (A). 5—6 VI. (C). 6—8 V. (B).
Torsdag den 19de	10—12 IV. (C). 12—2 III. (C). 1—2 I. (E). 5—6 II. (D).

Fransk.

Onsdag den 18de	10—12 III. (D). 6—8 IV. (C).
Torsdag den 19de	8—10 VII. (A). 10—12 V. (B). 4—5 VI. (D).

Engelsk.

Onsdag den 18de	1—2 V. (E).
Torsdag den 19de	11—12 VI. (D).

Latin.

Onsdag den 18de	10—12 VII. (A). 4—6 V. (B).
Torsdag den 19de	10—11 VI. (D).

Græsk.

Onsdag den 18de	12—2 VII. (A).
Torsdag den 19de	8—9 VI. (E).

Religion.

Onsdag den 18de	12—1 II. (C). 1—2 I. (C). 4—6 III. (D).
Torsdag den 19de	9—10 VI. (E). 10—12 VII. (A).

Torsdag den 19de Kl. 4-6 V. (B).
6-8 IV. (C).

Historie.

Onsdag den 18de 6-8 VII. (A).
Torsdag den 19de 12-1 II. (E).
12-2 V. (B).
4-6 IV. (C).
6-8 III. (D).
7-8 VI. (E).

Geografi.

Onsdag den 18de 8-10 III. (D).
10-12 IV. (C).
4-6 VII. (A).
6-7 II. (E).
Torsdag den 19de 8-10 V. (B).
12-1 I. (D).
6-7 VI. (E).

Naturhistorie.

Onsdag den 18de 8-10 IV. (C).
12-1 VI. (E).
Torsdag den 19de 8-10 III. (D).
12-2 VII. (A).
4-5 II. (A).
6-8 V. (B).

Naturlære.

Torsdag den 19de 2-3 VI. og V. (B).

Mathematik.

Onsdag den 18de 10-11 $\frac{1}{2}$ VI. (B).
11 $\frac{1}{2}$ -2 V. (B).
Torsdag den 19de 5-8 VII. (A).

Regning.

Torsdag den 19de 10-12 III. (E).

Fredag den 20de Kl. 8—9 II. (E).
10—11 IV. (E).

Sang.

Fredag den 20de 9—10 VII. VI. V. IV.
10—11 III. II. I.

Fredag Middag den 13de Juli ophører Undervisningen for Forberedelsesklassen og 1ste Kl., Torsdag Middag den 12te for de øvrige Klasser.

Examensudfaldet meddeles Lørdag den 21de Kl. 10.

De nye Disciple prøves Fredag den 20de Juli Kl. 12 og Mandag den 20de August Kl. 12.

Undervisningen begynder igjen Mandagen den 20de August Kl. 9 paa store Kjøbmagergade 66; i Oktober flytter Skolen til sit nye Lokale i Norgesgaden (Bredgaden) 173. —

Til at overvære denne Examen indbydes Disciplenes Forældre og Foresatte samt enhver, der maatte have Interesse for Skolen.

EFTERSLÆGTSELSKABETS

SKOLE.

1892.

EFTERRETNINGER

OM

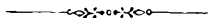
EFTERSLÆGTSSELSKABETS SKOLE

FOR

SKOLEAARET 1891—92.

VED

C. BRIX.

KJØBENHAVN.

BIANCO LUNOS EGL. HOF-BOGTRYKKERI (F. DREYER).

1892.

Tale

i

Selskabet for Efterslægten

paa dets Stiftelsesdag den 4de Marts 1892

af

Provst Bjerre.

Det var en mærkelig Tid, dengang Efterslægtens Selskab for 104 Aar siden stiftedes. Man har kaldt den for Oplysningens Tidsalder, og der har sikkert heller aldrig været nogen Tid eller Slægt, der mere end denne har været levende optagen af at bringe Oplysning ind i alle Livsforhold og ned gennem alle Samfundsklasser. Men Oplysningsiveren var naturligvis ikke hos alle af lige god Natur. Hos ikke saa ganske faa, navnlig i Moderlandet Tyskland, var den af en underlig fladbundet Beskaffenhed. Man brød sig kun om de Kundskaber, der var umiddelbart nyttige til at skabe bedre timelige Kaar, og, naar man ogsaa holdt paa Moralen og talte Dydens Pris i høie Toner, saa var det dog ikke først og fremmest for Dydens egen Skyld, eller fordi man lagde nogen særlig Vægt paa dette Liv som en Forberedelse for det Hinsidige, men for mangfoldiges Vedkommende ialfald hovedsagelig fordi den saa stærkt eftertragtede saakaldte jordiske Lyksalighed ikke kunde naaes og beholdes uden en vis Grad af personlig Moral og Borgerdyd. Man lod altsaa den jaandelige Side af Livet mest kun tjene som Grundlag for materiel Velvære, tog Oplysningen særligt i Selvinteressernes Tjeneste, og forat faa en Moral, der passede til den Anvendelse, sammenfikkede man af alle de da kjendte Religioner, af gamle og nye Filosofers Skrifter saavelsom af egne Frembringelser en Slags Moralreligion, hvor der intet var af det Mystiske, som man førte Krig mod allevegne, men hvor alt var

lagt an paa at være til umiddelbar Gavn i det daglige Liv. Og allerede paa Grund deraf fandt man denne almindelige Religion, som man kaldte den, saa fortræffelig, at man ikke tvivlede om, at Menneskene strax vilde rette sig efter den, naar blot de fik lært den at kjende. Man mente ligesom Sokrates i sin Tid, at al Umoralitet skrev sig fra Uvidenhed, og at Mennesket behøvede bare at vide det Gode for at gjøre det.

Paa det kirkelige Omraade har man givet denne Retning Navn af den vulgære Rationalisme, og den har som bekjendt ogsaa hos os havt sine Repræsentanter lige ned til Midten af dette Aarhundrede, og endnu længere. Man prædikede paa Juledag om Nyttens af Staldfodring, paa Paaskedag om Nyttens af at staa tidlig op, og endnu saa sent som først i Halvfjerdserne har jeg selv hørt en gammel Præst for en Menighed paa 6 Mennesker tale i fulde 2 Timer om visse elementære Bestanddele af Kemi og Fysik. Han prædikede, saa Sveden haglede af ham, men hans Iver hang ganske vist ogsaa sammen med en stærk Paavirkning af senere Tidens Mystik og Romantik. Det fik jeg at vide, da jeg forbavset spurgte ham, hvor han dog kunde tale om et saadant Emne saa varmt og saalænge for 6 Mennesker; thi han saa da misbilligende paa mig og svarede: Hvem kan sige, at der ikke var mange? hvem kan sige, om ikke de Afdødes Aander netop er talrigt tilstede de Helligdage, naar Menneskelarmen ikke forstyrrer dem?

Paa Skolens Omraade var det især Tyskeren Basedow, der her førte an, og han gjorde, hvad han kunde, for at gjøre de smaa Stakler til nogle snusfornuftige, gammelkloge Regnemaskiner ved en Undervisning, der helt igjennem var lagt an paa det Nyttige og Forstandige, og uden Gnist af virkeligt Liv, eller virkelig Aand og Begejstring med Fantasi og Følelse, eller overhovedet noget af det, som ene kan slaa Strengene an i Barnets

Sjæl. Uafadelig var han paa Rejse for at samle ind til sine Opdragelsesanstalter, Filantropier, og optraadte ved disse Lejligheder som en sand Markskriger, men var dog fornøftig nok til at føie til, at, hvis Forsøget alligevel mislykkedes, «haabede han, at de ædle Givere vilde lade ham beholde Summerne». Forresten hørte han til de saakaldte Distanceblændere, og hjemme var hans Iver heller ikke saa stor. Der laa han nok mest i Sengen og røg Tobak med Flasken ved Siden, saa det er vel ikke helt ugrundet, naar Goethe sagde om ham, at hans Hovedopgave var at rive ned paa Treenigheden og ryge daarlig Tobak!

Det er betegnende for Tidens Oplysningstrang og dens famlende Uklarhed, at en saadan Mand selv i dannede Kredse kunde spænde Forventningen ved sit Blændværk og stadig paany indsamle store Summer. Naturligvis var der ogsaa dem, der ikke lod sig blænde, f. Ex. den geniale og aandfulde Filosof og Theolog Herder. «Mig forekommer,» siger Herder et Sted, «den hele Methode skrækkelig. Man fortalte mig nylig om en Methode til at drive Egeskove paa 10 Aar. Naar man tog Hjertedrødderne under Jorden fra de unge Ege, saa vilde alle over Jorden skyde ud i Stamme og Krone. Hele Basedows Hemmelighed beror, tror jeg, i det, og jeg for min Part vilde ikke betro ham Kalve end sige Mennesker til Opdragelse.» Men Basedow vedblev dog længe at have mange Disciple, og endnu langt ind i dette Aarhundrede har mange Læreres Undervisning været præget af hans aandelige Dressur.

Det er saaledes betegnende for den Tids Oplysningsiver, at den hos mange var af en underlig fladbundet Beskaffenhed, altid vendt imod det almennyttige og «til Borgerheld sigtende», og altid stærkt fristet til de mest overdrevne Forestillinger om Oplysningens Almagt, og stærkt præget af den tørre Forstandighed, der kvæler

baade Fantasi og Gemyt og Eiendommelighed og gjør Livet fladt og indholdsløst.

Og Side om Side med den vulgære Rationalisme gik der en Intellektualisme, en anden Form af Verdensforgudelse, som vel var uendelig mere interessant, men derfor ikke mindre farlig.

De mere ideelt paavirkede, granskende og gjærende Aander i Tiden kom naturligvis snart paa Kant med den Aandløshed og den Materialisme, der mere og mere kom til at sætte Livets Maal i den størst mulige Sum af de mest materielle Livsgoder, og, mens de haanede Rationalisternes ideforladte og vingestækkede Overfladiskhed, brugte de selv Vingerne trods nogen Icarus. I ungdommeligt Overmod brød man med alt det Overleverede, for selv at finde Løsningen paa Livets Gaade ved Granskninger i Naturens store Bog eller i Filosofernes og Digternes Systemer og Syner, og med naiv Begejstring følte man sig som noget af en Prometheus, der havde ranet Himlens Ild, hvergang man havde maset en eller anden stakkels orthodox Theolog og slaaet et Slag for Forskningsfrihedens og Aandsfrihedens hellige Sag.

Og nu maa det ganske vist her absolut erindres til Fordel for den Tids Brydningsmænd, at da var der noget, der skulde brydes med og som maatte rives ned, fordi det havde overlevet sig selv. Der var paa Aandens Omraader altformeget Pedanteri, altformange forbenede Former og Theorier, der stod udenfor eller i Strid med Livet og Livets Ret, og der var i mange Henseender og paa mange Maader saamange uretfærdige Privilegier og forældede Institutioner, og saa brutale Former for Myndighed og Autoritet, saa de gamle Forhold kunde ikke bære den nye Tids Aandsliv og Kultur. Og, hvad der i denne Sammenhæng og i Sammenligning med Nutiden vanskeligt formeget kan fremhæves, der var dengang virkelig noget Nyt at sætte istedet, noget der virkelig kunde

bringe Frigjørelse «ved at udvide Horisonten og høine Livet», noget af det ædleste og rigeste og skjønneste Menneskeaanden endnu havde fostret eller Menneskehjertet følt.

Men fordi der undertiden kan være nogen Undskyldning for Aandshovmod og Verdensforgudelse, derfor kan Følgerne blive lige sørgelige, og de sørgelige Følger udebleve da heller ikke her.

Som Retningens mest typiske Repræsentant maa man vel nævne Lessing, den Mand, der nu ogsaa betegnende nok er det unge Tysklands Afgud.

Det var ham, der sagde, at, om Gud i den ene Haand bød ham Sandheden og i den anden Søgen efter den, saa maatte han vælge det Sidste, og han føiede rigtignok tilsyneladende meget beskedent til, at det Første var for Guder alene, det sidste for Mennesker, hvad der fra een Side set kan være meget sandt; men Lessings Mening var naturligvis den, at det var under de frigjorte Aanders Værdighed at faa noget givet, og de var ogsaa nok selv Mænd for at trænge ind bag Tingenes Væsen til Kildens Udspring, Mænd for ad hidtil ubanede Veje at trænge ind i dette Sandhedens Rige, som hidtil kun i Anelser havde glimtet frem for deres Sjæl.

Lessing fandt dog ikke selv derind, men døde som en træt og hvileløs Mand. Et af hans sidste Ord var det bekjendte Ord til en kjær Ven: «Scenen er ude». Og, som det gik ham, gik det Aandsfrænderne. Jo mere det havde knittret og lynet for deres Blik og gjæret og brusset i deres Sjæl, jo mere blev der tomt og øde og mørkt, naar Kræfterne svækkedes og Processen var forløben. Naar Livet blev i Sandhed alvorligt, og de trængte til, ikke en legende Sandhedsstræben, men selve Sandheden, saameget af den, at de kunde støtte sig til den, naar alting ravede og vaklede, og have noget at leve og dø paa, saa viste det sig, at de kunde ikke tro paa

nogetsomhelst af alt det, der var stillet op i den gamle Religions Sted, mindst deres egen Visdom, og saa viste det sig fremdeles, at det var ikke blot de rent religiøse Spørgsmaal, der stode hen uden mindste Løsning og Svar, men alle moralske Grundsætninger var ogsaa kommen til at svæve i Luften. Efterat de havde opgivet Troen, havde de tabt Forsynets Spor i deres Liv, og efterat de havde opgivet Samvittighedens Røst som Guds Røst, havde de gradvis mistet enhver virkelig Maalestok for Godt og Ondt, saa deres Liv var blevet et altid dybere Fald med Afslag paa Afslag paa alle virkelig ideale Grundsætninger, en altid mere skjæbnsvanger Fornægtelse af det Liv, der ene giver en god Samvittighed og den Glæde og Styrke og Fred, der følger med den gode Samvittighed.

Der fulgte saaledes unægtelig med Oplysningens Tidsalder ikke saa ganske faa Skyggesider med Farer og Vildfarelser, men derover maa vi naturligvis ikke glemme, hvad der var Tilfældet med Tidens dybeste og ædleste Aander, at de havde deres gode Sider uden at have de slette med. Om en stor Del af Tidens bedste Mænd herhjemme og ude gjælder det netop, at med den levende Trang til at sprede Oplysning og gjøre godt i alle Forhold forbandt de stor Hjertens Fromhed og et inderligt og dybt Gudsforhold, og om andre gjælder det, at efterhaanden som de saa de onde Følger af Tidens Udskeielser, saa vendte de sig med stigende Afsky mod «dens Frækhed og kaade Petulans,» som Goethe udtrykker sig, og lærte at bøie sig med den dybeste Ærefrygt og Hengivenhed for Livets virkelig ideale Magter, og da fremfor alting for al sand og ægte Religiositet.

Jeg kunde her nævne mange Navne, men jeg skal indskrænke mig til at nævne de to, der veier mest, og som de religionsfjendtlige Retninger vel ogsaa derfor særlig har lagt an paa at faa regnet blandt deres, nemlig Goethe og Schiller. Det er allerede ret betegnende for

Goethe, at han overfor dem, der raabte med Tidsaanden, som der raabes med Sand paa Gaden, at Tidsaanden var jo «de Herrers egen Aand»; men han rammer Sømmet paa Hovedet, naar han i Oplysningsspørgsmaalet udtaler, at al Viden, der virker befriende uden samtidig at give sædelig Befæstelse, den virker fordærveligt, og naar han overfor Tidens Grublesyge og Tvivlesyge og deraf følgende Mangel paa Karakter stærkt fremhæver det, at «Mennesket er ikke født for at løse Verdensaltets Problem, men for at finde det, han har at udføre, og holde sig indenfor sit eget Omraade». Og for Schillers Vedkommende skal jeg blot minde om hans Sange til Forherligelse af Troskab og Pligtfølelse, hvor han indskjærper, at det er Livets Opgave at gjøre sin Pligt hver Dag, og derigjennem gaar det til en god Samvittighed, et godt Navn og et evigt Liv.

«Saalænge den Lære ikke du nemmer,
Dit Liv forgaar som Sumpens Siv,
Men følger du Samvittighedens Stemme,
Blir Døden Liv».

Det er altsaa Sandheden for disse Mænds Vedkommende, at de hævdede en virkelig ideal Verdensanskuelse og kjæmpede, for at Mennesket ved at være tro imod det Bedste i sig selv og gennem Selvfornægtelse og Opoffrelse skulde vinde sig selv og befæstes i det, som ene giver Livet nogen Værdi; med andre Ord: de holdt i alt Væsentligt paa den samme Livsopfattelse og Moral som den religiøse Del af vore Dages Dannede. Og det er med Villie jeg drager dette saa bestemt frem; thi det er jo i Virkeligheden forbavsende, som Slutningen af dette Aarhundrede ligner Slutningen af forrige med Hensyn til Kundskabstørst og Videnstrang og Vidensforgudelse, og navnlig overfor de Unge, som er lettest til at lade sig forbløffe af de store Ord, har det sin Be-

tydning, at det bliver holdt klart, at Historiens store lysende Stjerner er paa vor Side, og det er et rent forsvindende Antal af virkelig store Navne, der endog blot tilnærmelsesvis har hyldet den materialistiske Verdensanskuelse, der skal gjøres til Kulturens og Videnskabens sidste Ord.

Der fortælles af en romersk Forfatter om det gamle Baktien, at det til Tider kunde blive i den Grad gennemhvirvlet af Støvskyer, saa ingen kunde tænke paa at finde Vej eller Sti, men Vandringsmanden havde ikke andet at gjøre end rolig at vente paa Stjernernes Opgang. En dansk Digter (Arentzen) har anvendt det paa en stor Del af den danske Literatur i den sidste Snes Aar, og jeg skal naturligvis ikke her komme ind paa nærmere at omtale med hvilken Ret; men saa meget vil jeg dog sige her, hvor det ogsaa er min Opgave at tale til de Unge om Oplysningen:

Vogt Jer for den falske Oplysning; thi den har ikke blot altid været den sandes værste Fjende ved de Betæneligheder og Ængstelser, som dens Udskeielser har vakt hos alle alvorlige Mennesker, men den har virkelig været til aandelig Ruin for mangfoldige Mennesker. Selvfølgelig tænkes der herved ikke paa Skoleoplysningen, enten den, der gaar ud paa at forberede til almindelig Dannelse og til Opfyldelse af Borgerpligterne, eller den, der skal dygtiggjøre til en eller anden bestemt Gjerning i Livet. Om Skolegjerningen i dens forskjellige Skikkelser vil jeg tvertimod meget snarere sige: benyt dog endelig den kostbare Levetid. Der er ingen, der nøgensinde har fortrudt, at de har anspændt deres Evner og Kræfter i den; men der er mange, der siden for hvert Skridt i Livet bitterlig har maattet fortryde, at de i de unge Aar forsømte deres Uddannelse. Meget af Samfundets Elenighed i aandelig og timelig Henseende skriver sig fra, at der endnu er saamange, der savne de allernødtørftigste

Kundskaber og Færdigheder og det allernødvendigste sædelige Grundlag, og som derfor hurtig kommer til at staa raadville og hjælpeløse under Kampen for Tilværelsen, eller snart blive et Bytte for herskende Vildfarelser.

Altsaa, jeg tænker ikke paa Skoleoplysningen, naar jeg tilraaber de Ungc; vogt Jer for Oplysningens Udskielser; men jeg tænker paa den aandelige Side af Oplysningen, som ligger udenfor Skolen, og som staar i nær Berøring med Forholdet til Religion og Moral, Kunst og Videnskab, og jeg tænker særligt paa den sidste Menneskealders Literatur hos os. Vi leve jo i en Tid, hvor intet staar fast, selv det gjennem Livet mest fast Erhvervede, selv de møst elementære Grundbegreber i Religion og Moral og Samfundsliv; men alt, hvad der er overleveret fra foregaaende Slægtled, skal underkastes Debat, for ad denne Vei paany at bevise sin Gyldighed og Ret til at bestaa, Vi leve i en Tid, da falsk Intellectualisme og Vidensforgudelse og Nyhedssyge paa de tusinde forskjellige Maader frister særlig de Unge ikke blot til at tvivle om alt det Overleverede, men til paa Forhaand at betragte alt det Gamle som det Overlevede og det nyeste Nye for det eneste Sande og Rigtige. Og mange Unge har jo allerede næsten lige fra Barndommen af ladet sig friste til at tumle med de sværeste Livsproblemer og stiller sig overfor alt det Gamle, navnlig overfor alt, hvad der hører Troens Verden til, med en Ringeagt og Overlegenhed, der vilde være complet latterlig, naar den ikke tillige var saa sørgelig. Men vogt Jer unge Venner for denne tilsyneladende saa stolte Leg med alting mellem Himmel og Jord. Jeg tror ikke, at der er noget Menneske, som bestandig kan sysle med det Fornægtende og Nedbrydende, uden at det svækker hans Tillid og hans Aandskraft, selv om han iforveien er nok saa befæstet i religiøs og sædelig Henseende;

men hvor meget mere fordærvelig maa da ikke Virkningen blive paa unge Mennesker, der endnu mangler al Beføjelse, ja maaske endog alt Kjendskab til det, der forkastes, alle Forudsætninger for en retfærdig Bedømmelse. Det er ikke min Mening at ville forlange af Jer, at I skal stænge Jer selv ude fra alle Tidens Rørelser. Det vilde ikke kunne hjælpe at forlange det, og jeg vilde ikke kræve det, selv om det kunde gennemføres; thi der er ogsaa meget Godt i Tiden, naar blot vi forstaar at finde det; men jeg siger med den omtalte Digter: Vent paa Stjernerne og lad Støvet lægge sig, før I begynde Vandringen og tager Eders Kurs. I er vel ikke bundne til at have Eders Forældre og Lærere til Veiledere gennem Livet i alle Ting, men I er jo da heller ikke forpligtede til strax paa Forhaand særligt netop at forkaste dem som Veiledere for at tage istedetfor de Høistraabende, der tilbyder sig. Lad Eders Forældre og Lærere faa Lov til at vise lidt Vei og pege paa Stjernerne, og I skal med Undren erfare, at saa at sige alt, ogsaa det som gives ud for at være det nyeste Nye, det har altsammen før været oppe og Gjenstand for Overveielse, og I skal med Glæde erfare, at det, som rører sig dybest i Eders Sjæl, det har ogsaa, blot mangefold stærkere og klarere, rørt sig hos de foregaaende Slægters største og ædleste Aander, og der har det været behandlet med en Sympathi og Pietet og Ærefrygt, der staar i den mest levende Modsætning til den frække Spot, hvormed i vore Dage alt det behandles, som ikke passer i Tidens Kram. Ja lad Støvet lægge sig, og se paa Stjernerne, og vogt Jer særlig for den Del af det ophvirvlede Støv, som man med Rette kan benævne som den ligefrem usædelige Literatur. Jeg siger ikke: døm de Mennesker, der skriver den. Det er jo meget muligt, at de virkelig mener det, naar de siger det, og de skriver saaledes, fordi de tror, at det er en sand Skildring af Livet, eller for at

Exemplet skal skrække. Døm dem derfor ikke, døm i det Hele ingen, det er en Grundregel for al sand Humanitet; men vær paa den anden Side fuldt og fast overbevist om, at det er den fuldstændigste Vildfarelse, hvis man tror, at man kan løfte Slægten ved bestandig at holde den det Slette og det Hæslige for Øie. Tvertimod, det vil meget mere for den aldeles overveiende Del af Mængden, og da især for de Unge, gaa saaledes, at første Gang oprøres man, anden Gang er man begyndt at gjøre sig fortrolig dermed, tredie Gang begynder denne Side af Livet at kræve sin Ret ogsaa hos os og 4de eller 5te Gang bukkes vi under og gjør os selv skyldige i det, som vi begyndte med at bekrige.

Ja vogt Jer for med de mange i Oplysningens Tidsalder at tro, at Oplysningen kan gjøre alt, selv om der kan være meget sandt i det, som f. Ex. Bjørnstjerne Bjørnson stadig indskjærper, at den Oplysning, der kommer itide, faar ogsaa altid Indflydelse paa vort Liv. Husk, hvad en from Tænker i Oplysningstiden stadig mindede om, at Videnshjulet griber nu engang ingenlunde altid ind i Villieshjulet. Og under al den Forvirring og alt det Aandsmærke, som mere og mere bliver Følgen af de haabløse Discussioner om Livsproblemerne, hold da fast de ligesaa dybe som sande Ord af Goethe, at Mennesket er ikke bestemt til at løse Verdensaltets Problem, men til at finde sin Plads i Livet og være tro paa den. Det er altid med en vis Ængstelse, man maa tænke paa Ungdommen i vore Dage, for det er jo ikke blot det, at mange af dem allerede tidligt er rokket i deres Tillid til det, hvori den ældre Slægt trygt fandt Støtte og Hvile under Stormene, men som den under det materialistiske Opsving stærkt voxende Verdenskærlighed har bidraget sin rigelige Del til Fornægtelse af Aandslivet og af alt, hvad man hidtil har forstaaet ved Idealitet, saaledes har naturligvis igjen Manglen paa Tro og Haab

og den hele materielle Aandsretning fremkaldt en Verdenskjærlighed og Nydelsessyge, der er endnu mere ondartet, og som for enhver Pris forlanger at faa sin Part af Livets Nydelser. Og hvad Under da, at mange i den unge Slægt blive mindre og mindre istand til med Selvfornægtelse og Bestandighed at tage Livets Opgave op, og mere og mere fristes til under Livets Skuffelser at give sig hen i den Art Pessimisme, der tager sig ud som Sandhed og Alvor og Medlidenhed, men i Virkeligheden kun er syge eller fordærvede Sjæles Krokodilletaarer. Men derfor kan det i vore Dage heller aldrig indtrængende nok siges til Ungdommen, at, bestaar Livets Lykke ikke i at sætte alt under Debat, saa bestaar den da endnu mindre i at nyde saameget som muligt; men den sandeste og dybeste Lykke bestaar meget mere i det, at ofre sig og gjøre godt og gjennem Selvfornægtelse og Forsagelse at glemme sit eget, for hver Dag at kunne være, om ogsaa kun en lille Smule, til Støtte og Hjælp for den kjæpende og lidende Menneskeslægt.

Det er ikke her Stedet at komme ind paa det, der efter min Mening alene fuldtud sætter et Menneske istand til at leve det Liv, der giver Selvgættelse i Ordets gode Betydning og en i Sandhed god Samvittighed; men det vil jeg sige, at det deri, der giver sand Selvgættelse og en god Samvittighed, det er i Virkeligheden hele Sagen for et Menneske, at uden det er alt andet kun lidet værd, men med det kan der ikke nævnes noget mellem Himmel og Jord, der kan tvinge et Menneske. Dengang for 100 Aar siden, der ogsaa gik store aandelige Rystelser hen over Verden som en Slags Dommedag over Menneskemeninger og Menneskenes Forhold til deres Meninger, da pressede der sig frem fra de ædleste Aanders Bryst det Raab ud over Verden: vær tro imod det Bedste i dig selv, vær trofast i dit Livskald, opfyld din Pligt og lev i enhver Henseende som et bravt og et godt Menneske,

saa gaar det nok! Det blev slaaet fast som Aandsudviklingens ædleste Udbytte, det, som der ikke under nogensomhelst Omstændighed vilde lade sig forandre.

Og jeg vilde gjerne sige det efter saa indtrængende som jeg formaar, ja det er det, der har bestaaet sin Prøve i Livet, vær overbevist om det, til I selv erfarer det. Vær overbevist om, at, om ogsaa Livet har Skuffelse paa Skuffelse og Gaade paa Gaade, og ingen af dem bliver løst, det gjør altsammen ingenting; naar blot der leves et godt Liv og bevares en god Samvittighed, saa er der Styrke nok til at bære alt.

Ja det klinger maaske nok noget haardt og koldt for de Unges Øren saaledes at sætte Lykke i Selvfornægtelse og Pligtopfyldelse. I de unge Aar er vi jo saa stærkt inde paa ialfald ogsaa at vente Lykke udenfra, og de Unge her maa da heller ikke tro, at jeg ikke gjerne ønsker dem al mulig ydre Lykke, saameget som de kan taale, men det er jo nu engang saaledes, at al sand Lykke kommer indenfra, og tillige saaledes, at, for at Mennesket ret skal tage sig sammen til at finde den, skal der gjerne være gaaet noget i Stykker for dem i Verden først. Og med det for Øie føler jeg Trang til at sige til de Unge her: buk ikke under for Livets Skuffelser, og kom aldrig ind paa den Betragtning, at det altsammen er Meningsløshed og Jammer og Fortrædelse. Vær overbevist om, at Livet har baade Mening og Velsignelse i sig, naar blot vi lever det ret. Er der mindre af umiddelbar Livsglæde og haardere Kampe end før, nu vel, det er jo i sin Orden, at Livet mere og mere faar Præget af en Prøvelse, en Sigtelse, alt som Udviklingen skrider frem, og det er jo i og for sig ikke noget ondt, om vi nu maa tage alvorligere fat og gjøre mere godt end det var nødvendigt for den ældre Slægt, forat bevare Glæde og Frimodighed. Hovedsagen bliver dog altid dette, at der er Seir for det Gode tilsidst, at

det bedste Liv er ogsaa altid det stærkeste og bliver det stærkeste. Og tvivl aldrig om det, men indprent Jer uudslettelig i Sjæl og Sind det gamle deilige Ord: «Hvo er den, der kan skade Eder, naar I beflitte Eder paa det, der er godt». En misundelig Sjæl spurgte engang en berømt General: «Er De ikke begyndt som Trommeslager?» «Jo,» svarede Generalen smilende, «men trommede jeg godt?» Et herligt Svar! thi det er jo netop det, som det kommer an paa for Samfundets og den enkeltes Ve og Vel, at enhver viser sig dygtig og trofast paa den Plads, hvor han er sat. Men det er netop det, der skulde vinde frem til almindelig Anerkjendelse, at Ære og Agtelse ikke skal tilmaales et Menneske, efter hvad han eier af Penge og Rang eller den Stilling, han beklæder, men først og fremmest efter, hvordan han udfylder sin Plads, og hvordan han er med Hensyn til Levned og Karakter. Der er vel langt tilbage i den Henseende, og det staar for mig ialfald, at det i den senere Tid snarere er gaaet tilbage end frem; men lad det kun gaa med Verdens Anerkjendelse, som det kan, og bliv ikke blandt de Misfornøiede, fordi I maaske maa undvære den, husk da altid, at eet naaes der dog altid for den, der virkelig øver sig i at leve hver Dag med en uskadt Samvittighed for Gud og Mennesker, Selvagtelse og en god Samvittighed, Frimodighed og et godt Haab, og det er dog, naar det kommer til Stykket, uendelig meget mere værd end alt, hvad Livet ellers kan byde et Menneske.

Ja, det var hvad jeg ønskede at sige til den Ungdom, der her er samlet, og jeg tror, at det, jeg har sagt, staar i god Samklang med den Aand og de Grundsatninger, der altid har været lysende for denne Skoles Liv og Virksomhed. De Mænd, der stiftede Efterslægtens Selskab, hørte jo som bekjendt til den Tids Ypperste, var Bærere af det Bedste i Tiden, og ligesaa lidt som de

vilde bruge Oplysningen blot til materielle Fremskridt, ligesaa lidt vilde de sætte den i Religionens Sted eller i mindste Maade hemme ægte Fromhed og sand Religiositet; men deres høieste Ønske var det netop at opdrage en dydig, retsindig og patriotisk Slægt, der troede paa Gud og alt godt, og hvis Hjerter brændte for alt ædelt og smukt. Og man kan se her, at godt begyndt er halvt fuldendt. Skolen har jo altid haft Lærere og Forstandere, der fuldtud har virket i Stifternes Aand og havt baade Evne og Villie til at samle de dygtigste Lærerkæfter, saa Skolen med Rette er kommen til at staa i den offentlige Bevidsthed som noget af en Mønsterskole. Og den har ikke blot virket til Velsignelse for de Tusinder af Elever, der har besøgt den, men indirecte gennem dem været til Gavn og Ære for hele Samfundet, for hele vort Fædreland.

Jeg skal naturligvis ikke her komme nærmere ind paa dette, men et Punkt kan jeg dog ikke undlade til Slutning at berøre. Ved Hundredeaarsfesten blev det bemærket, at der var ualmindelig mange af denne Skoles Elever, der havde udmærket sig i Kampen for Fædrelandet. Det har næppe været nogen Tilfældighed, og jeg vil haabe for de nuværende Elever, at de i saa Henseende maa slægte de ældre paa, blive blandt deres Lands mest trofaste Sønner, der sætter deres høieste Ære og Glæde i at bringe, hvilke Offre der kræves, for deres lille, mishandlede Fædreland. Ja Gud give, at den gode Gjærning her maa blive fortsat og vise sine Frugter i, at der altid udgaar Elever herfra, som vil opfylde Livets Pligter og gjøre en god Dagsgjærning til Lykke for dem selv og deres Nærmeste og til Ære og Held for vort kjære Fædreland.

Skole-Efterretninger.

I Overensstemmelse med det af Ministeriet meddelte Schema afholdtes Skolens Examen i 1891 paa de dertil bestemte Dage. Opgaverne til de skriftlige Prøver vare følgende:

1. Afgangsexamen for Studerende.

a) fælles.

1. Udarbejdelse i Modersmaalet (fri Opgave).

Hvorledes kan en langvarig Fredstilstand medføre baade Lykke og Fare for et Folk?

2. Udarbejdelse i Modersmaalet (bunden Opgave).

Hvilke vare de Grundsætninger, som Ludvig den Fjortende fulgte i sin Regering indadtil og udadtil?

b) særlige for den sproglig-historiske Retning.

1. Fransk Stil.

Jeg husker, at for ti Aar siden en Indianer fra Omegnen af Buffalo blev anklaget for at have dræbt en Amerikaner. Man arresterede ham og stillede ham for en af vore Juryer. Jeg var dengang offentlig Anklager og havde at føre Ordet imod ham. Red-Jacket traadte op for at forsvare ham, og skønt han blev nødt til at

betjene sig af Tolk, vandt han sin Sag. Efter Retsmødet¹⁾ nærmede han sig til mig og sagde med tilsyneladende Enfoldighed: «Min Broder» (han mente den anklagede) «havde uden Tvivl fordem tilføjet dig en grov Fornærmelse?» Jeg svarede, at før hans Forbrydelse vidste jeg ikke, at han var til. «Jeg forstaar,» vedblev Red-Jacket, «saa var den hvide Mand, som er bleven dræbt, din Broder, og du vilde hævne ham.» Jeg forsøgte atter at bringe ham ud af Vildfarelsen og gøre ham mit Hvervs²⁾ Natur begribelig. Efter opmærksomt at have hørt paa mig, spurgte Red-Jacket mig, om mit Folks Ældste betalte mig for at gøre, hvad jeg nys havde forklaret ham. Jeg sagde ja. Da lod han, som han følte den stærkeste Harme, og raaate: «Hvad! ikke blot vilde du dræbe min Broder, som aldrig havde gjort dig noget ondt, men du havde endog solgt hans Blod i Forvejen!»

1) Retsmøde: audience. 2) Hverv: fonction (pl.).

2. Oversættelse fra Latin.

Ex Nicolai Klimii Itinere subterraneo.

Emensus hanc regionem fretum quoddam atri coloris navicula transmisi ac delatus sum in terram Ascarac. Nova hic oculis offeruntur monstra; nam quemadmodum terra Cabac animantes generat sine capite, ita nonnulli hujus regionis incolæ septem capitibus instructi in lucem prodeunt. Hos ceteri olim cives ob tantum naturæ beneficium divino propemodum cultu prosequerantur, adeo ut ex iis solis propter multiplicem scientiam imperatores, consules, senatores, quæstores desumerentur. At cum, quot capita illis sunt, tot diversæ sint indoles, strenue illi quidem et celeriter varia simul munera obierunt, nihilque, dum rempublicam gerebant, intentatum reliquerunt, sed ob hanc simul polypragmosynen et ob varias

has et in uno individuo pugnantes ideas omnia misere miscebant; tantaque procedente tempore exstitit rerum confusio, ut integri sæculi labore opus fuerit ad componendas istas, quas omniscius hic magistratus excitaverat, turbas. Cautum hinc lege est, ut in æternum a publicis ac majoris momenti negotiis arceantur septicipites, et ut respublica deinceps a solis simplicioribus, id est iis, qui unum tantum caput habent, geratur. Hinc, qui olim tanti ponderis viri ac Dis proximi habebantur, in eodem jam fere statu sunt, quo acephali regionis Cabac. Nam veluti illi, cum omnino destituti sint capite, nihil agere possunt, ita hi ob capitum multitudinem omnia perverse agunt; igitur heptacephali nostri, ab omni munere publico remoti, in perpetua jam obscuritate conescunt. Ornamento tamen reipublicæ quodammodo inserviunt; histrionum enim instar passim circumducuntur, ut artes suas exhibeant, et ut monstrent, quam munifica in iis formandis fuerit natura; at si illa minus prodiga fuisset, sique uno tantum capite eos donasset, longe benignior dici potuit. Ex tota hac heptacephalorum gente tres tantum eo tempore muneribus publicis fungebantur, sed ad hæc munera admissi non erant nisi post amputationem sex capitum; quo fit, ut uno tantum capite remanente confusæ illæ, quibus laborabant, ideæ evanescant et ad sensum communem redigantur. Didici hinc, omne nimium nocere, et veram prudentiam in simplicitate cerebri et composita mente consistere.

c) særlig for den mathematisk-naturvidenskabelige Retning.

1. Beregnings-Opgave.

En Trekants Sider have Længderne

47,2351 ; 19,8604 ; 35,9007.

Beregn Vinklerne og Siderne i den Trekant, der har sine

Vinkelspidser i Centrene til den givne Trekants udvendige Røringscirkler.

2. Arithmetik.

1. Hvilken Ligning maa finde Sted mellem Koefficienterne i Ligningen

$$x^3 + ax^2 + bx + c = 0,$$

naar den ene Rod skal være Mellemproportional mellem de to andre?

Idet denne Betingelse tænkes opfyldt, søges Rødderne udtrykte ved a og c .

2. $\frac{y_{r-1}}{z_{r-1}}$ og $\frac{y_r}{z_r}$ ere to paa hinanden følgende Konvergenter til en Kædebrøk med de ufuldstændige Kvotienter $a_0, a_1, a_2 \dots a_{r-1}, a_r$. Vis, at $\frac{y_r}{y_{r-1}}$ og $\frac{z_r}{z_{r-1}}$ kunne udvikles i Kædebrøker, der bægge faa de ufuldstændige Kvotienter $a_r, a_{r-1}, a_{r-2} \dots$ i den angivne Orden. Hvorledes slutter Rækken af ufuldstændige Kvotienter i de to Tilfælde?

3. Projektionstegning.

Tegn Projektionerne af en Terning, som har en Hjørnespids liggende i den vandrette Projektionsplan, medens den derfra udgaaende Diagonal hverken er lodret paa eller parallel med nogen af Projektionsplanerne. Tegn dernæst Sporene af en Plan, vinkelret paa Midten af denne Diagonal, Projektionerne af Planens Skæringslinie med Terningens Overflade og endelig Skæringslinien i sand Størrelse. Planen tænkes ikke gennemsigtig.

4. Geometri.

1. I en Omdrejningskegleflade, hvis Toppunktsvinkel er 90° , er der paa samme Side af Toppunktet

indskrevet to Kugler, der røre hinanden, og hvis Centerlinie er a . Find Volumen af det Legeme, der begrænses af Keglefladen og de to Kugler.

2. Bestem Produktet af de Stykker, som Kurven

$$(x^2 + y^2)^2 = m^2(x^2 - y^2)$$

afskærer af en vilkaarlig ret Linie gennem Punktet (a, b) , Stykkerne regnede fra Punktet.

3. En Cirkel og et Punkt A ere givne. Konstruer en Trekant ABC med en given Vinkel B og en given Side AC , saaledes at BC rører den givne Cirkel i B .

---

2. Almindelig Forberedelsesexamen og 4de Klasses Hovedexamen.

1. Dansk Stil.

En Vandring over Alperne.

2. Latinsk Stil (4de Klasse).

Samme Aar som den peloponnesiske¹⁾ Krig op-
hørte, døde Kong Darius og efterlod [sig] to Sønner.
Ved sit Testamente overdrog han den ældste af dem,
Artaxerxes, Kongeværdigheden, den yngste, Cyrus, de
Lande, over hvilke han havde været Statholder²⁾.
Men dette syntes Cyrus var en Uretfærdighed; derfor
rustede han sig hemmeligt til Krig mod Broderen. Da
Artaxerxes var bleven underrettet herom, kaldte han
Cyrus til sig og kastede ham i Fængsel; han vilde endog
have dræbt ham, dersom deres Moder ikke havde for-
hindret det. Efter at være sluppet løs³⁾ begyndte
Cyrus aabenlyst at samle Hjælpetropper alle Vegne fra,
blandt hvilke mange vare Lacedæmoniere; thi disse er-
indrede, at de i den nylig⁴⁾ endte Krig mod Athen
vare blevne kraftigt⁵⁾ hjulpede af ham. Da tilfældigvis
bægge Brødrene vare truffne sammen⁶⁾ i Slaget ved
Cunaxa, blev Artaxerxes først saaret af Broderen; men
denne blev derpaa overvældet⁷⁾ og fældet af Kongens
Garde⁸⁾. I dette Slag var ti Tusinde Grækere til Stede.
Disse sejrede paa den Fløj, paa hvilken de stode, og
efter Cyrus's Død kunde de hverken overvindes af Per-

serne med Vaaben eller fanges ved List, saa at de frelste vendte hjem til Fædrelandet.

- 1) Peloponnesiacus.   2) præfectus.   3) slippe løs: dimittere.
 4) nuper.   5) enixe.   6) træffe sammen: inter se concurrere.
 7) overvælde = opprime.   8) cohors.

3. Engelsk Version (almindelig Forberedelsesexamen).

In 1875, on the 18th of January, a snowslide¹⁾ came down Mount Davidson in Nevada, which killed two men and buried a woman and a child. The house of this woman was swept from its foundation²⁾ in such a way as to leave the lower floor intact³⁾. The woman was first rescued, and at once began to cry out for her child, of which nothing was to be seen about the wrecked⁴⁾ house. Soon someone said: «I hear a child.» All listened, and several persons asserted⁵⁾ that they heard the faint cry of a child, and agreed that it came from above — up on the side of the mountain. All in that direction appeared to be a compact mass of snow; still the men began to search the mountain slope⁶⁾, and soon the faint cries of a child were heard again, but it was some moments before the searchers could agree whence the sounds came. At last it was ascertained where the sounds came from, so that digging could begin. The snow was so compact that it was difficult to remove it with shovels⁷⁾, and the workers dared not use picks⁸⁾; so there was time for a great crowd to assemble while the digging proceeded. The cries of the child constantly became more distinct, and at last, after about four feet of snow had been dug through, the top of a cooking-stove⁹⁾ was reached. The voice of a child was then so plainly heard that several cried out: «It is in the stove! The child is in the stove!» As the doors of the oven¹⁰⁾ could not be opened, it was necessary to dig to the floor of the house,

when it was found that the child was really beneath the stove, whence it was drawn out safe and sound.

1) snowslide, Sneskred. 2) foundation, Grund. 3) intact, ubeskadiget. 4) wrecked, knust. 5) assert, forsikre. 6) slope, Skraaning. 7) shovel, Skovl. 8) pick, Hakke. 9) cooking-stove, Kømfur. 10) oven, Ovn.

4. Arithmetik.

1. Beregn $x = \sqrt[3]{\log 0,274308}$.

2. Reducer Udtrykket

$$\sqrt[3]{50\sqrt{50}} - 3\sqrt[3]{4\sqrt{32}} + \sqrt{8}$$

og beregn Værdien saaledes, at Fejlen er mindre end $\frac{1}{37}$.

3. En Arv paa 56000 Kr. deles mellem 11 Søkende saaledes, at alle Søstrene tilsammen faa lige saa meget som alle Brødrene, og enhver af Søstrene faar 3000 Kr. mere end enhver af Brødrene. Hvor mange Søstre og hvor mange Brødre er der?

5. Geometri.

1. En ligesidet Trekant er indskreven i en Cirkel med Radius r , og om en af Vinkelspidserne som Centrum er tegnet en Cirkelbue gennem de to andre. Find Arealerne af de 5 Dele, hvori Cirkelns Areal er delt.

2. Skæringspunktet mellem Siden BC i en Trekant ABC og Vinkel A 's Halveringslinie betegnes ved D ; gennem D trækkes Linier parallelle med AB og AC .

Bevis, at den derved fremkomne Firkant er en Rhombe, og find Længden af dennes Side, naar $AB = c$ og $AC = b$.

3. Konstruer et Parallelogram, naar een af dets Vinkler og begge Diagonalerne ere givne.

6. Praktisk Regning.

1. En Vinhandler køber et Parti Vin i Bordeaux. Told og Fragt til København beløber sig til 5 pCt. af

Indkøbsprisen. Vinen tappes paa Trepægleflasker til 7 Øre Stykket; de øvrige Omkostninger ved Aftapningen udgøre 6 Øre pr. Flaske. Vinhandleren sælger Vinen (med Flaske) for 2 Kr. 60 Øre pr. Flaske og tjener derved 62 pCt. paa sine samlede Udgifter. Hvor mange fr. og ct. har han givet for en Liter Vin i Bordeaux?

1 fr. = 100 ct. = 72 Øre; 1 Liter = 4 Pægle.

2. En Flaske, hvis Tykkelse vi se bort fra, har Form af en ret Cylinder, fra hvis Bund en Kegle med samme Grundflade stikker op i Cylindren, hvis Højde er 4 Gange Kegleens. Flaskens Omkreds er 10 Tommer; hvor stor er dens Højde, naar den fyldt rummer 25 ft^3 Kvægsølv?

1 Kubikfod Vand vejer 61,83 ft ; Kvægsølvets Vægtfylde = 13,6; en Cylinders Volumen er $\pi h r^2$, en Kegles $\frac{1}{3} \pi h r^2$, naar h betyder Højden, r Grundfladens Radius.

I Bedømmelsen af Prøverne deltog som af Ministeriet
beskikkede Censorer:

I 6te stud. Klasse.

- I Dansk og Oldnordisk: Hr. Rektor Sig. Müller.
- Latin og Græsk: Hr. Cand. philol. Hauch.
- Fransk: Hr. Adjunkt Zerlang.
- Historie: Hr. Cand. mag. Granzow.
- Mathematik: Hr. Prof. Jul. Petersen.
- Fysik, sprgl.: Hr. Cand. mag. Barmwater.
- — math.: Hr. Overlærer A. Petersen.

I 4de stud. Klasse.

- I Latin: Hr. Prof. Thrige.
- Geografi: Hr. Cand. mag. Granzow.
- Mathematik: Hr. Prof. Jul. Petersen.
- Naturlære: Hr. cand. mag. A. W. Petersen.

I 4de Realklasse.

- I Dansk: Hr. Cand. Trier.
- Engelsk og Tysk: Hr. Forstander V. Petersen.
- Historie: Hr. Adjunkt Hase.
- Mathematik: Hr. Prof. Jul. Petersen.
- Naturlære: Hr. Cand. mag. A. W. Petersen.

Følgende Disciple underkastede sig

Afgangsexamen for Studerende.

Biilmann, E. C. S., Søn af Overkorpslæge B.
 Hansen, C. B., Søn af Hofstolemager H.
 Hjorth, G. A. J., Søn af Postbud H.
 Saunte, C. H., Søn af Grosserer S.
 Sorterup, A. S., Søn af afd. Overlærer S.
 Tønnesen, V. E., Søn af Inspektør T.
 Bruun Pedersen, O. E., Søn af Docent Br. P.
 Levin, H. H., Søn af Grosserer L.

Almindelig Forberedelsesexamen.

Borregaard, L. C. M., Søn af afd. Urtekræmmer B.
 Christiansen, L. A. T., Søn af Fabrikant C.
 Frisenette, C. S. V., }
 Frisenette, K. G. O., } Sønner af Frøhandler F.
 Hamann, C. S., Søn af Fabrikant H.
 Holm, H. V. M., Søn af afd. Manufakturhandler H.
 Jensen, B. M. B., Søn af Kunstdrejer J.
 Johansen, J. F., Søn af Drejermester J.
 Landschultz, C. N., Søn af Fabrikant L.
 Lohse, G. H., Søn af Konsul L.
 Schmeltzer, G. J., Søn af Slagtermester S.
 Tetzlaff, V. F., Søn af Magistratsbetjent T.

4de Klasses Hovedeksamen.

Axelstrøm, A. A., Søn af Tilskærer A.

Ewald, H., Søn af afd. Kapitain E.

Hastrup, J. J., Søn af fhv. Adjunkt H.

Kjær, P. O., Søn af Grosserer K.

6te studerende Kla

	Dansk Stil I, fri.	Dansk Stil II, bunden.	Dansk (mundtlig) og Old- nordisk	Fransk.	Tysk	Historie.	Latin (skriftlig).	(m i d
Billmann, E. C. S.	mg.—	mg.—	mg. +	mg.—	mg.	g	g.	n
Hansen, C. B.	tg.—	g.—	mg.—	mg.	g. +	tg.		
Hjorth, G. A. J.	mg.	mg. +	ug.—	mg.	ug.—	ug.—	g. +	n
Saunte, C. H.	g.—	g. +	mg.—	mg.—	mg.	g.—		
Sorterup, A. S.	mg.—	mg. +	mg.	g.	mg.—	ug.—	g.	n
Tønnesen, V. E.	g.	mg.—	mg. +	mg.—	mg.	mg. +	g.—	n
								Ja
Brun Pedersen, O. E. . . .	g.	g. +	g.	g.	tg. +	mg.—	g. +	g
Levin H. H.	mg.—	mg.	mg. +	mg.—	mg.	mg.—	g. +	g

Kønig, V. R. J., Søn af Detailhandler K.

Løber, J. P., Søn af Fabrikant L.

Mensen, V. H., Søn af Bud M.

Nielsen, L. I., Søn af Partikulier N.

Overbye, Søn af Proprietær O.

Sorterup, Søn af afd. Overlærer S.

Uden Juni—Juli 1891.

in (lig) æst.	Græsk.	Naturlære.	Arithmetik (mundtlig).	Arithmetik (skriftlig).	Geometri (skriftlig).	Geometri (mundtlig).	Mekanisk Fysik med Optik	Kemisk Fysik med Astronomi og Meeo- rologi.	Points.	Hovedkarakter.
+	mg. +	ug.							92	1ste Karakter.
			g.	g. —	g.	tg. —	tg. +	tg. —	43	3die —
	mg	mg.							96	1ste —
			g.	mg. —	tg.	g. —	g.	g. +	69	2den —
+	g. +	g.							86	1ste —
—	g. +	mg.							88	1ste —
)2.										
—	g.	g.							73	2den —
+	mg. —	tg.							85	1ste —

Almindelig Forberedelsesexamen 1891.

	Moders- maalet, skriftlig.	Moders- maalet, mundtlig.	Engelsk, skriftl. og mundtlig.	Tysk.	Fransk.	Historie.	Geografi.	Mathema- tik, skriftlig Regning.	Mathematik, skriftlig og mundtlig Arithmetik.	Mathematik, skriftlig og mundtlig Geometri.	Natur- historie.	Natur- lære.	Orden med de skriftl. Arbejder i det Hele.	Points.
Borregaard, L. C. M.	mg. —	mg.	tg. +	g. —	g.	g. —	mg. —	tg. —	mg. —	mdl. +	mg.	tg.	mg.	65½
Christiansen, L. A.	mg. —	mg. +	mg.	mg.		mg. —	g.	tg. +	g. —	mg. —	ug. —	ug.	ug. —	95½
Frisenette, C. S. V.	mg. —	tg. +	mg. —	mg.	tg. +	mdl.	mg. —	mg. +	ug. —	mg. +	mg. —	g. +	mg.	80½
Frisenette, K. G. O.	g. —	mg. —	g. +	mg. +	g. +	tg.	mg. —	mg. —	tg.	g. +	g. +	g.	mg.	82½
Hamann, C. S. . .	g.	mg.	mg.	mg. +	tg. +	g.	mg. —	g.	tg.	tg.	mg.	g. +	mg. —	86
Holm, H. V. M. . .	g. +	g. —	tg. +	g. +	mdl. —	g. —	g. —	g. —	g. —	mg.	g. +	mg. —	mg.	57½
Jensen, B. M. B. . .	mg. +	ug. —	ug. —	ug. —	mg. +	ug.	ug.	ug.	mg.	ug.	ug. —	ug.	ug. —	122½
Johansen, N. F. . .	g.	g.	g. —	mg. —		mg.	g.	mdl. —	g.	g. +	g.	mg.	mg. +	63½
Landschultz, N. C.	tg.	mg.	g. +	g. +	g. —	g. —	mdl. +	g.	mg.	g. +	mg. —	ug. —	g. +	73½
Lohse, G. K. . . .	g.	mg. +	mg. —	mg. —	g. +	tg.	tg.	g. +	mg. —	mg. —	g. —	mg. —	g.	84½
Schmeltzer, G. J.	mg. —	mg. —	g. +	ug.	mg. —	ug. —	mg. +	mg.	tg. —	tg. +	ug. —	mg. +	mg. +	96
Tetzlaff, V. F. . .	g. +	mg. +	mg. —	ug. —	mg. +	ug. —	mg.	tg.	ug. —	g.	mg. —	g.	mg. —	99½

B. M. B. Jensen bestod med Udmærkelse.

4de Klases Hovedexamen 1891.

	latin.	Tysk.	Geografi.	Natur- historie.	Arithme- tik.	Geometri.	Dansk.	Fransk.	Historie.	Græsk.	Natur- lære.	Points i det Hele.	Points i Afstulungs- fagene.
Axelstrøm, A. A. .	mg.	mg. +	ug. —	mg.	mg. —	g.	mg. +	mg. +	mg. +	ug. —		77	33
Ewald, H.	mg. —	mg. +	mg. —	ug. —	ug.	mg. —	mg. —	mg.	mg. —		g.	73	34
Hastrup, J. J. . . .	mg. +	mg. +	mg. —	mg. —	mg. —	mg. —	mg. —	mg. —	ug.	ug. —		76	33
Kjær, P. O.	g.	mg. —	g. —	ug. —	tg.	tg. +	mg.	g. —	g.	g.		54	23
König, V. R. J. . . .	g.	mg. —	tg. —	g. +	tg.	g. +	g.	g. +	tg. —	mg. —		42	17
Løber, J. P.	ug. —	ug. —	ug. —	ug. —	ug. —	mg.	mg.	mg. +	ug. —	ug.		83	38
Mensen, V. H. . . .	mg.	mg. —	mg. —	ug.	g.	mg. +	g. +	mg.	mg. —	mg. +		73	33
Nielsen, L. J. . . .	ug. —	ug. —	ug. —	ug.	mg.	g. —	mg. +	ug. —	ug.	ug. —		81	34
Overbye, A. S. . . .	ug. —	ug.	ug. —	ug. —	ug.	mg. +	mg.	ug. +	ug. —	ug. —		84	39
Sorterup, V. S. . .	mg. +	ug. —	mg. +	ug.	g. +	mg.	ug. —	ug. —	ug. —	mg. —		80	35

J. P. Løber og A. S. Overbye bestode med Udmærkelse.

Udsigt over, hvad der er læst i det forløbne Skoleaar.

Forberedelsesklasserne.

Dansk. Eleverne ere indøvede i at tale højt og tydeligt og i Indenadslæsning. De ere delte i flere Partier; de videstkomne have læst Schneekloths danske Læsebog 1ste Del, det yngste Parti Schneekloths A. B. C. Ved Samtale om Indholdet af det læste har Læreren søgt at bringe Eleverne til en rigtig Opfattelse og til med egne Ord at gjengive det læste. Samtale om forskellige Dyrs Liv og Betydning, om de vigtigste Træer i Skov og Have, Forholdene paa Land og i By, de forskellige Haandværker, for en Del knyttet til Pfeiffers Væggetavler. De letfatteligste Fortællinger fra Bibelhistorien ere fortalte; enkelte Morgensange sungne.

Regning. Tallæsning. Øvelse i at behandle Tallene. Hovedregning. Eleverne ere delte i flere Partier. De fleste have lært Addition og Subtraktion. De øvrige beskæftige sig endnu med Begyndelsesgrundene.

Skrivning. Ældste Afdeling: Sammenskrift med latinske Bogstaver; for de øvrige har Undervisningen været indskrænket til de første Begyndelsesgrunde og enkelte Bogstaver, i den første Tid paa Tavle og senere i Bog.

Klassen har i alt 24 Timer om Ugen, hvoraf 6 anvendes til Skrivning, 2 til Gymnastik og de øvrige til Fortælling, Indenadslæsning og Regning. Eleverne ere adskilte fra den øvrige Skole og ere stedse under Opsyn af en Lærer.

6te Klasserne.

For at optages i sjette Klasse maa Eleven have fyldt sit 7de Aar og nogenlunde opnaaet Færdighed i at læse indenad og i at skrive Bogstaverne.

Dansk. Dansk Læsebog af Schneekloths 2den Afdeling, benyttet til Øvelse i Indenadslæsning, Samtale om Indholdet, Gjenfortælling og Stavning. Af Digtene ere flere lærte udenad. To Timer ugentlig ere anvendte til at fortælle og gjenfortælle bibelske Historier. I Slutningen af Aaret ere Eleverne øvede i at afskrive paa Tavlerne korte Sætninger, der forud ere gennemstavede hjemme.

Geografi. Danmarks Geografi alene efter Kort. De første geografiske Begreber ere bibragte ved, at man gaar ud fra de daglige Omgivelser eller fra Forhold, der ere Eleverne bekendte. Efterat de vigtigste Gader, Pladser, Bygninger o. s. v. i Kjøbenhavn ere opfriskede i Elevernes Hukommelse, gaar man over til Kjøbenhavns Omgivelser og kommer derved til at omtale Agerdyrkning, Kvægavl, Fiskeri, Forskjellen paa Beskæftigelserne i Byen og paa Landet, en Kjøbstads og en Landsbys forskellige Udseende o. s. v. Dernæst ere Landets forskellige Dele, deres Natur og Udseende, Havets Indskæringer, de vigtigste Byer o. s. v. nærmere omtalte, under stadig Paa-visning af Naturens Indflydelse paa Menneskenes Beskæftigelse. Eleverne gjøres bekendte med Kortet, der tydeliggjøres dem ved at tegne Kort over Stuen, Legepladsen o. s. v.

Naturhistorie. De vigtigste og mest karakteristiske Repræsentanter for Pattedyr og Fugleklassen. Der er ikke benyttet nogen Lærebog, men Læreren har ved Fremvisning og Beskrivelse af Hovedrepræsentanterne for de forskellige Pattedyr og Fugleordener fornemmelig lagt Vægt paa at vække og udvikle Disciplenes Sans for

Dyrenes ydre Former og øve dem i at beskrive deres Udseende. Dertil er knyttet en kort Beskrivelse af Dyrenes Liv og mest fremtrædende Egenskaber.

Regning. De fire Species i ubenævnte hele Tal, tildels efter Schneekloths Regnebog. Hovedregning.

Skrivning. I det første Halvaar beskæftiges Eleverne med Indøvelse i Alfabetet i begge Skrifter. De flinkeste øves dernæst i Sammenskrift efter foreskrevne Ord.

2 Timer Sang og 2 Timer Gymnastik ugentlig.

5te Klasserne.

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 2den Afdeling. Fem Timer ugentlig ere anvendte til Oplæsning, Stavning og Samtale om Indholdet, samt til at øve Eleverne i at finde Subjekt og Prædikat, og i at kjende de vigtigste Taledele. To Timer er brugte til at nedskrive efter Diktat 6 à 8 Linier, der i Forvejen ere gennemstavede eller lærte udenad. Flere Digte lærte udenad.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 1ste Afdeling.

Geografi. De almindelige geografiske Kundskaber ere fastslaaede under mundtlige Øvelser, ligesom Eleverne have lært at finde sig til Rette paa Kortet. Danmark, Norge, Sverrig, Rusland, England og Mellemeuropas Bjerger og Floder efter Dahlbergs Geografi for Begyndere.

Religion. Det gamle Testamente efter Balslevs Bibelhistorie; Luthers lille Katekismus; de ti Bud, Trosartiklerne og Fadervor uden Forklaring; nogle Salmer.

Naturhistorie. Pattedyr og Fugle til Hønsfugle, efter Berg; Dyrerigets Naturhistorie, Eleverne ere øvede

i at beskrive Exemplarer af foreviste Dyr og i at paavise deres karakteristiske Kjendetegn og Skjelnemærker. Tillige ere de gjorte bekendte med Dyrenes Levemaade og Opholdssteder.

Regning. De fire Regningsarter i benævnte Tal. Hovedregning to Timer ugentlig.

Tegning paa Tavle af retlinede Figurer efter Fortegning paa Klassetavlen og Janniches Vejledning, 1ste og 2det Hefte.

Skrivning. Øvelse i Sammenskrift, dels efter Forskrift, dels efter trykte Bøger.

Gymnastik og Sang som 6te Klasse.

4de Klasserne.

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 3dje Afdeling, benyttet til Øvelse i Oplæsning, Analyse og Gjenfortælling; flere Digte lærte udenad. I Grammatik (uden trykt Bog) Sætningslæren, Taledelene, deres vigtigste Inddelinger og Former. To Timers ugentlig Øvelse i at skrive efter Diktat.

Tysk. Kapers og Simonsens Læsebog for Begyndere S. 1—45 samt nogle Digte. Det læste er omhyggelig repeteret og paa forskjellig Maade indøvet. Af Grammatik er indøvet det vigtigste af Formlæren.

Engelsk, Listovs Ledetraad, 2den Afdeling, Stykke 1—66; de danske Stykker ere skrevne. Tillægget benyttet til Øvelse paa Skolen.

Historie. Efter Kofods Fragmentarhistorie: Oldtidens Historie indtil Borgerkrigene.

Geografi. Europa efter Granzows Geografi Nr. 3, efter samme Princip som i femte Klasse; dog er Lektien

kun i Almindelighed gennemgaaet i Forvejen. Til Beskrivelse af den fysiske Beskaffenhed er knyttet Angivelsen af Landenes Hovedprodukter og de sig dertil sluttende Beskæftigelser. Eleverne ere stadig øvede i at finde sig til Rette paa de store Væggekort.

Religion, Det nye Testamente efter Balslevs Bibelhistorie. Luthers lille Katekismus: de ti Bud. Nogle Salmer.

Naturhistorie. Efter Berg: de første Begyndelsesgrunde, Fugle, Krybdyr, Fiske og Padder. Undervisningen er stadig knyttet til Fremvisning af Naturgenstandene eller Afbildninger, saaledes, at Eleverne ere øvede i selv at faa Øje for og indprente sig Forskelligheder og Ligheder mellem de forskellige Dyreformer, og Bogen er kun benyttet som Støttepunkt for det paa denne Maade lærte.

Regning. De fire Species med hele og brudne Tal; Regning paa Klasetavle og Hovedregning.

Tegning. Janniches Vejledning, 2det og 3die Hefte.

Skrivning. Dels efter Forskrift, dels efter Diktat i linierede Bøger.

Sang og Gymnastik som 5te og 6te Klasse.

3dje Klasserne.

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 4de Afdeling, benyttet til Øvelse i Oplæsning, Analyse og Gjenfortælling. Bojesens danske Sproglære, indtil de forskellige Slags Sætninger. Flere Digte ere lærte udenad. Ugentlig en Diktatstil.

Tysk. Kapers og Simonsens Læsebog for Begyndere S. 45—96. Alle Gloser lærte. Nogle faa Vers

lærte udenad. Substantivernes Deklination, Hjælpeverbernes, de svage Verbers Konjugation efter N. S. Andersens Tysk Grammatik for Begyndere.

Fransk. Jung: Fransk Elementarbog 1—35. Af sammenhængende Læsning «Petit Claus et grand Claus». I Grammatik er indøvet Hjælpeverbene og de regelmæssige Konjugationer.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 2den Afdeling fra S. 56—109 og den tilsvarende Del af Tillægget. De danske Stykker benyttede til Øvelse i Oversættelse fra Dansk til Engelsk. Under Læsningen ere de vigtigste Dele af Formlæren indøvede.

Historie. Oldtidens Historie fra Borgerkrigenes Begyndelse og Middelalderens Historie efter Kofods Fragmentarhistorie. Særlig Vægt er lagt paa Nordens Historie; enkelte Partier af Bogen ere forbigaaede.

Geografi. Europa, Asien, Afrika, Amerika og Australien gennemgaaet i meget store Træk efter Granzows Geografi Nr. 3. Eleverne ere vænnede til efter Væggekortet at beskrive Høj- og Lavlandets og derved tillige Vandsystemets Fordeling; der lægges fornemmelig Vægt paa den Indflydelse, de fysiske og klimatiske Forhold have paa Vegetationen og paa Menneskenes Beskæftigelser.

Religion. Balslevs Katekismus: 1ste og 2den Trosartikel. Det gamle Testamentes Bibelhistorie, efter Balslev, med Udvidelser. Nogle Salmer.

Naturhistorie. Leddys og Bløddyr, Dyrenes indre Bygning, de vigtigste Organer og deres Virkemaade fremhævet.

Regning. I Begyndelse af Skoleaaret er Brøkrekning repeteret; senere er gennemgaaet Reguladetri med hele Tal og Brøk. Indøvelse af Tabel. Idelig Øvelse i Hovedregning,

Geometrisk Tegning. Der er forklaret og tegnet

Tegninger til de vigtigste Sætninger og Konstruktioner i J. Petersens Plangeometri under Afsnittet om Polygoner. Der er lagt Vægt paa at indprente Eleverne de vigtigste Begreber og Betegnelser i Geometrien. Frihaandstegning: Janniches Vejledning, 3die og 4de Hefte.

Sang og Gymnastik 2 Timer ugentlig.

2den Klasserne.

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 5te Afdeling, benyttet til Øvelse i Oplæsning og Analyse. Enkelte Digte lærte udenad. Bojesens Grammatik. Ugentlig en Stil, dels efter Diktat, dels Gjengivelse af oplæste Stykker.

Tysk. Simonsens Læsebog for Mellemlklasserne, 2 a. S. 1—44, 2 b. S. 37—100. Efter N. S. Andersens Tysk Grammatik for Begyndere: Bøjningslærens Hovedtræk og Præpositionerne.

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Læsestykker, S. 1—37, Jungs Elementarbog S, 35—40, 47—59.

Engelsk. Listovs Ledestraad, 2den Afdeling, fra Stykke 110—154. De danske Stykker ere skrevne. Tillægget benyttet til extemp. Øvelser.

Historie. Bloch: Den nyere Tids Historie indtil den franske Revolution.

Geografi. Asien og Afrika, efter Dahlbergs større Geografi.

Religion. Balslevs Katekismus: 3dje Trosartikel og «Bønnen». Det nye Testaments Bibelhistorie efter Balslev, med Tilføjelser af Skriften. Nogle Salmer.

Naturhistorie. I Botanik: den almindelige Botanik efter Strøm. I Zoologi: Pattedyr og Fugle til Hønsefugle efter Fjelstrup.

Mathematik. Jul. Petersens Elementære Plan-geometri indtil Afhængighed mellem rette Liniers Længde. I Arithmetik efter Jul. Petersens Rationale Størrelser indtil Polynomiers Division. Skriftlige Opgaver ere regnede hjemme og paa Skolen.

Regning. Repetition af Brøk, Reguladetri med hele Tal og Brøk, Beregning af simpel Rente. Blandede Opgaver. En Time ugentlig Hovedregning, en Time Regning paa Klassetavlen og en Time paa de smaa Tavler. Hjemmeregning. Idelig Indøvelse af Tabel- og Hovedregning.

Tegning. Geometrisk Tegning. Øvelseskonstruktioner. Konstruktion af kongruente og ligedannede Figurer samt regulære Polygone, Arealer, Ovaler og Spiraler. Frihaandstegninger efter Janniches Vejledning, 3dje Hefte. Enkelte flinkere Elever have begyndt paa Hetsch's store Fortegninger.

Skrivning. Øvelserne fortsættes i ulinierede Bøger efter Forskrift og Diktat; stort Latin.

Gymnastik 2 Timer og Sang 1 Time ugentlig.

Iste studerende Klasse.

Latin. Hauchs latinske Elementarbog til Stykke 120. Den bag i Bogen givne Oversigt over Formlæren er benyttet til Repetition af det i Stykkerne indøvede. Skriftlige Øvelser paa Skolen.

Tysk. Simonsens Læsebog for Mellemlasserne, S. 38—100. Efter Andersen: Formlærens vigtigste Afsnit.

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Læsestykker S. 1—35, Jungs Elementarbog S. 35—40, 47—59. Stile efter samme Bog.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 2den Afdeling, Stykke 110—155.

De øvrige Fag som 2den Klasserne.

Iste Realklasse.

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 6te Afdeling, benyttet til Oplæsning og Analyse; gennem Analysen er især Sætningslæren indøvet. Bojesens Grammatik repeteret. En Stil om Ugen af beskrivende og fortællende Indhold; af og til en Diktatstil.

Tysk. Simonsens Læsebog for Mellemlklasserne, S. 44—101. Andersens Grammatik. Det vigtigste af Deklinations- og Konjugationslæren samt Præpositionerne.

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Læsestykker, S. 35—105. Jungs Elementarbog S. 40—47. De i de tidligere Klasser læste danske Stykker repeterede.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 2den Afd. Stykke 156—Bogen ud, og Læsestykker S. 1—55; de danske Stykker skrevne som Stil.

Historie. Bloch: Nordens Historie fra 1523—1792. Den franske Revolution til Konsulatet.

Geografi. Efter Dahlbergs større Lærebog Amerika og Australien; af Europa: Danmark, den skandinaviske Halvø og England.

Religion. Matthæus's Evangelium. Af Balslevs Katekismus: Sakramenterne.

Naturhistorie. I Zoologi: Hønsfugle til Leddyr efter Lützens mindre Lærebog. I Botanik: Tokimbladede Planter.

Naturlære. Ellinger: Lærebog i Fysik. Ligevægtslære.

Mathematik. Jul. Petersens Geometri indtil ligedannede Figurer. Af «Rationale Størrelser»: Polynomiers

Division, Potens, Ligninger af første Grad med en og med flere ubekjendte, Proportioner og Decimalbrøk.

Regning. Repetition af Brøk. Anvendelse af Proportioner (Procentregning, sammensat Reguladetri, Delingsregning, Blandingsregning og Kjæderegning. Hver anden Time er benyttet dels til Hovedregning, dels til Regning paa Klassetavlen. Jævnlig Hjemmeregning.

Tegning. Frihaandstegning efter Janniches Vejledning, 4de Hefte, Hetsch's store Fortegninger og Helsted's Gibsafstøbninger og Ornamenters. Projektions-tegning.

Skrivning og Gymnastik to Timer ugentlig.

2den studerende Klasse.

Latin. Hauchs Læsebog I, repeteret St. 120—Bogen ud. 2den Afdeling S. 1—55. Alle danske Stykker oversatte mundtlig og skriftlig. Extemporaløvelserne benyttede til Stil.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 2den Afdeling, Stykke 159 ud. Listov: Engelske Læsestykker og Stiløvelser: de første Stykker.

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Læsestykker S. 35—105. Jung: Stiløvelser. Det vigtigste af Formlæren efter Jungs Grammatik. c. 20 Stile.

Tysk. Simonsens Læsebog for Mellemlasser. S. 114—190. Af Versene 1. 3, 6, 12, 14—15, 17, 20—21. Simonsen: Formlærens vigtigste Afsnit.

Løvrigt som 1ste Klasse.

Overgangsklassen.

Dansk. Borchsenius's og Winkel Horns Læsebog, Øvelse i Oplæsning, Analyse og mundtlig Fremstilling.

To Timer om Ugen ere anvendte til Oplæsning af Digterværker. Bojesens Grammatik gennemgaaet. En Stil hver 14de Dag.

Tysk. Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser. Prosa ca. 58 Sider, Poesi c. 20 S. Simonsens Formlære, Verberne og Substantivernes Deklination.

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Noveller og Fortællinger II. Til Extemporallæsning er benyttet Abrahams og Arlaud: franske Læsestykker for Mellemklasser. Formlæren efter Jungs Grammatik. Pios franske Ord.

Engelsk. Listov: Engelske Læsestykker, 2den Afdeling S. 1—118. Boyesens engelske Digte S. 1—28. (Fra Dansk til Engelsk c. 20 Sider mundtlig og skriftlig efter Listovs Stiløvelser, 2den Afdeling.)

Historie. Nordens Historie fra 1523—1792 efter Blochs Lærebog for Realskoler.

Geografi. Efter Dahlbergs større Geografi fra Frankrig til Sydamerika.

Naturhistorie. I Zoologi: Leddyr og Bløddyr. Botanik efter Strøm: fra enkimede Planter Bogen ud. Der er medtaget saa megen Detail, som var nødvendig for at oplyse Dyrenes og Planternes Hovedgrupper og disses Overgangsformer; stadig er, hvor det kunde ske, den praktiske Anvendelse af Botaniken og Zoologien, den betydelige Anvendelse, som disse Videnskaber have faaet i Industrien o. a. Henseender, paavist.

Naturlære. Varmelære, Magnetisme, Elektricitet, efter Ellingers Fysik.

Religion. Apostlenes Gjæringer og Apostelkirkens Historie.

Arithmetik og Algebra. Jul. Petersens Rationale Størrelser: Maal; af Irrationale Størrelser: Rod, Ligninger af anden Grad og Rækker.

Geometri. Jul. Petersens Geometri: indtil Cirkel-

periferiens Længde. Der er ugentlig renget tre à fire arithm. og geomet. Opgaver hjemme.

Regning. Kvadratrod, Kubikrod, Logarithmer og blandede Opgaver efter Bokkenheusers Regnebog.

Geometrisk Tegning. Fortsættelse efter samme Principer som i de foregaaende Klasser.

Skrivning. Indøvelse af de vigtigste i Livet forekommende juridiske og merkantile Dokumenter.

3dje studerende Klasse.

Latin. Hauchs Læsebog II S. 70—109. III Afd. A S. 8—36, B S. 15—45. Alle danske Stykker oversatte mundtlig og skriftlig.

Græsk. Bergs Forskole. Schenkl's Chrestomathie aus Xenophon. S. 115—139. Bergs Formlære.

Dansk. Danske Forfattere, især Holberg og Oehlenschläger. En Stil hver 14de Dag.

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Noveller og Fortællinger II. Mundtlig og skriftlig Oversættelse efter Jungs Stiløvelser. Formlæren efter Jung.

Tysk. Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser; ca. 100 Sider. Efter Simonsens Formlære: Pronominer, Adverbier, Verber samt Præpositioner med Øvelsesexempler.

Historie. Efter Bloch; Oldtidens og Middelalderens Historie indtil Nordens Historie.

Geografi. Efter Dahlbergs større Lærebog: fra Italien Bogen ud.

Naturhistorie. I Zoologi: Leddyr og Bløddyr. I Botanik: Enkimbladede, Planters Sammensætning og Liv, Naaletræer og Sporeplanter.

Religion som Overgangsklassen.

Afgangsklassen.

Dansk. Hovedpunkterne i den danske Literaturhistorie, støttet ved Oplæsning af udvalgte Stykker af de betydeligste Forfattere; i sin Helhed er læst Holberg: Erasmus Montanus og Jakob von Thyboe, Wessel: Kjærlighed uden Strømper, Ewald: Fiskerne, Oehlenschläger: Hakon Jarl, Grundtvig: de to første Samtaler af Harald Blaatand og Palnatoke, Blicher: Præsten i Vejlbj, Heiberg: Recensenten og Dyret, Paludan Müller: Vestalinden og den ottende Kunst, Chr. Winther: Ringens Indskrift, Hostrup: Gjenboerne, Goldschmidt: den flyvende Post. Oplæsning og Analyse. Bojesens Grammatik. 1 Stil hver 14de Dag.

Tysk. Kapers og Simonsens tyske Læsebog for de højere Klasser, S. 67—96, 107—119, 125—131, 172—188, 281—297, 366—367, 369—370, 406—408, 411—415, 420—426. Hele Examenspensum repeteret. Til Examen opgives: Prosa S. 1—36, 52—59, 107—119, 281—297, Poesi S. 360—364, 366—67, 386—393, 413—418. Hele Formlæren efter Simonsen; Syntaxen efter Funch.

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Noveller og Fortællinger II. Til Extemporallæsning benyttes Abrahams og Arlaud: Franske Noveller og Fortællinger III. Form- og Ordføjningslæren efter Jungs Sproglære.

Engelsk. Listov Udvalg af engelske Forfatters Skrifter, S. 118—155; Læsestykker S. 1 81; Boysen: Engl. Digte, S 25—60. 20 Versioner.

Religion. Reformationen og den følgende Tids Kirkehistorie til Dels efter Tønder Nissen.

Historie og Geografi. Det hele Kursus repeteret.

Naturhistorie. Zoologien efter Lütken. Plantelæren efter Strøm.

Naturlære. Det hele Pensum repeteret efter Ellingers Lærebog i Fysik.

Mathematik. Den hele Plangeometri efter Jul. Petersens Lærebog. I Arithmetik Logarithmer, exponentielle Ligninger og Rentesregning efter Julius Petersens Irrationale Størrelser. Det hele Pensum repeteret.

Regning. Kombinerede Opgaver til Repetition og Indøvelse af det tidligere lærte. Praktisk Indøvelse af Decimalbræk og Logarithmer. Kvadratrodsuddragning. Beregning af Arealer og Voluminer efter Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser. Stadig Indøvelse af Begyndelsesgrundene.

4de studerende Klasse.

Dansk. Værker af danske Forfattere fra Holbergs Tid til Nutiden læste og gennemgaaede. Stile i Reglen af geografisk, historisk eller naturhistorisk Indhold, Ret-skrivningsøvelser paa Skolen.

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Noveller og Fortællinger II; kursorisk: histoire d'Aladdin. Formlæren og en Del af Ordføjningslæren efter Jung.

Tysk. Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser. Prosa 67—82, 147—172; Poesi 363—404, 410—428, 429—432, 435—442. Grammatiken efter Simonsens Formlære, Taaffe: Syntax.

Latin. Hauchs Læsebog 3. Afd. A. S. 36—154. Cæsar de bello gallico III C. 1—12. Ovids Metamorphoser (Blochs Udvalg): Phaëton, Battus, Europa, Cadmus, Ino og Athamas, Pyramus og Thisbe. Hauchs Læsebog Afd. B er benyttet til mundtlig og skriftlig Oversættelse fra Dansk til Latin. 3 Hjemmestile om Ugen.

Til Examen opgives: Hauchs Afd. A S. 44—63,

67—112, 124—132. Ovids Metamorphoser: Phaeton, Europa, Pyramus og Thisbe.

Græsk. Xenophons Kyropædi i Udvalg. Anabasis 1ste Bog. Homer: Odysse, 1. Bog 150 Vers.

Religion. Apostelkirken og Oldtidens Kirkehistorie efter Tønder-Nissen.

Historie. Blochs Lærebog: Den nyere Historie med Undtagelse af Nordens Historie.

Forøvrigt som Afgangsklassen. I Regning tillige Beregning af Voluminer.

5te studerende Klasse.

Dansk. Den danske Literaturs Historie til Oplysningens Tidsalder. Værker og Brudstykker af Værker af Hovedforfatterne ere læste. Stil hver anden Uge, afvejlende af frit eller historisk Indhold.

Fransk. Jung: Fortællinger og Noveller (50 Sider), Scribe et Legouvé, Contes de la reine de Navarra. Abrahams og Arlaud: Franske Noveller III. Kursorisk. Galand: Aladdin 150 S.

Tysk. Kapers og Simonsens Læsebog, 25 S. Schiller: Geschichte des Abfalls der vereinigten Niederlande, 100 S. Lessing: Nathan der Weise.

Latin. Livius: 22de Bog. 1—38. Ciceros fjerde Tale mod Verres. Et Udvalg af Horats's Oder og Breve. Kursorisk Læsning efter Henrichsen og Livius 23de Bog. Henrichsens Versioner. Repeteret udvalgte Afsnit af Madvigs Grammatik.

Græsk. Homers Odysse. VI, VII, IX og X Sang. Herodot VIII 100 cap. Lucians Charon. Xenophons Kyropædi i Udvalg. Bergs Formlære undtagen Verberne. Sechers Literaturhistorie og Mythologi.

Oldnordisk. Wimmers oldnordiske Læsebog Side 1—15, 26—36, 53—60, 74—107, 114—118, 132—135 undtagen Versene, Wimmers mindre Formlære gennemgaaet og til Dels repeteret.

Religion. Middelalderens Kirkehistorie efter Tønder-Nissen.

Historie. Efter Thriges Oldtidshistorie: Rom. Thrige: Nordens Historie til 1814. Ottosen: Danmark, Norge og Sverrig efter 1814.

Mathematik. Jul. Petersens Trigonometri og Stereometri. En Del Konstruktionsopgaver efter Jul. Petersens «Methoder og Theorier».

Naturlære. Sprogl.-hist. Afd. Ellinger: Lærebog i Fysik til Magnetisme; math. Afd.: Forchhammer og Petersen: Mekanisk Fysik.

Projektionstegning. Seidelins Lærebog.

6te studerende Klasse.

Dansk. I dansk Literaturhistorie er gennemgaaet paa Grundlag af Winkel Horns Lærebog noget af Oplysningens Tidsalder, Oehlenschläger og den følgende Tid indtil 1850; dertil Værker og Brudstykker af Værker af de mere fremragende Forfattere; det forrige Aar læste Pensum repeteret. Stile og Dispositioner i Reglen af frit Indhold.

Fransk. Daudet: Ni Fortællinger. Laboulaye. Abdallah 200 S. Kursorisk, Erkmann Chatrian: hist. d'un concrit 50 S. Cervantes: Don Quichotte 100 S. Guizot: Reçits hist. 100 S. Stil efter Jungs Stiløvelser. Grammatiken læst og repeteret.

Tysk. Goethe: Hermann u. Dorothea. Reinecke Fuchs. Hauff: Memoiren des Satan, c. 150 S. Syntaxen

efter en noget udvidet Maalestok efter Simonsens og Petersens Syntax.

Latin. Cicero de officiis I og pro lege Manilia. Vergils Æneide II og IV. Udvalg af Horats's Breve og Oder. Ovids Tristia i Udvalg. Extemporal Læsning efter Henrichsen samt Livius XXV. Thomsens Antikviteter. Tregders Literaturhistorie. Madvigs Grammatik. Versioner efter Henrichsen.

Til Examen opgives: Cicero: pro lege Manilia, Tacitus IV Bog. Senecas Trøstetale til Marcia. Vergils Æneide II. Udvalg af Horats's Breve og Oder. Ovids Tristia.

Græsk. Homer: Iliaden II 1—483, III, VI 235 ud. Herodots 7de Bog c. 1—35, 37—60, 100—196, 198—237. Demosthenes 1ste olynthiske Tale og Talen mod Konon. Xenophons Memorabilia I, 1; II 1, §§ 21—34; III 7—7, 107—108. Efter Petersens Anthologi 350 Vers. Sechers Mythologi og Tregders Literaturhistorie benyttede. Bergs Formlære. Hudes Syntax.

Desuden opgives til Examen: Homer: Odysse XIX XXII, Platon: Apologi og Kriton.

Oldnordisk. Wimmers Læsebog: S. 37—53, 55—73, 114—120, 132—135, 50 Sider repeterede. Wimmers Formlære repeteret. Sproghistoriske Bemærkninger meddelte paa Skolen.

Religion. Reformationen og den følgende Tids Kirkehistorie efter Tønder-Nissen med Tilføjelser.

Historie. Oldtidens og Nordens Historie efter Thrige, Middelalderen og den nyere Tids Historie efter Blochs Lærebog for Realskoler. Den nyeste Tid efter F. Nielsens Lærebog i den nyeste Historie. Norden fra 1814 efter Ottosen.

Mathematik. Læst og repeteret: Jul. Petersens Arithmetik, Trigonometri, Stereometri og analytisk Geo-

metri. De fleste Konstruktionsopgaver i «Methoder og Theorier» ere gennemgaaede.

Naturlære. (Sprogl.-hist. Afd.). Ellingers Lærebog i Fysik. Jørgensens Astronomi. (Math. Afd.). Paulsens Optik. Jørgensens Astronomi. Schjetz Varmelære, Magnetisme og Electricitet. Forchhammer og Petersen: mekanisk Fysik.

Næste Aar bruges følgende Lærebøger:

- Forberedelsesklassen. Schneekloths ABC. Schneekloths danske Læsebog, 1ste Del. Den lille Tabel.
- 6te Kl. Schneekloths danske Læsebog, 2den Del. En Tabel. Et Kort over Danmark.
- 5te Kl. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 2den Afdeling (4de Udgave). Listovs engelske Ledetraad, 1ste Afdeling (8de Udgave). Balslevs Bibelhistorie. Den nye Salmebog. J. Berg: Dyrerigets Naturhistorie. Dahlbergs lille Geografi. Bokkenheusers Regnebog for de lavere Klasser. Et Atlas.
- 4de Kl. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 3dje Afdeling (4de Udgave). Kapers og Simonsens Læsebog for Begyndere. Listovs engelske Ledetraad, 2den Afdeling (2den Udgave). Kofods Fragmentarhistorie. Granzows Geografi (Nr. 3). Balslevs Katekismus. Balslevs Bibelhistorie. Den nye Salmebog. J. Berg: Dyrerigets Naturhistorie. Bokkenheusers Regnebog for Mellemlklasser. Et Atlas.
- 3dje Kl. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 4de Afd. (3. Udg.). Dr. E. Bojesens Grammatik. Ekko af tysk Talesprog I, oversat af C. Michelsen. Kaper og Simonsen: Læsebog for Begyndere. Andersen: Tysk Grammatik for Begyndere. Jung: Elementarbog. Listovs engelske Ledetraad, 2den Afdeling. Balslevs Bibelhistorie. Balslevs Katekismus. Den nye Salmebog. Kofods Fragmentarhistorie. Granzows Geografi (Nr. 3). J. Berg: Dyrerigets Naturhistorie. Bokkenheusers Regnebog for Mellemlklasser. Et Atlas.

2den Kl. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 5te Afd. (3dje Udgave). Dr. E. Bojesens Grammatik. Ekko af tysk Talesprog, oversat af C. Michelsen. Simonsen: Tysk Læsebog for Mellemlasser. Andersen: Tysk Grammatik. Jung: Elementar bog, 8de Udgave. Abrahams og Arlaud: Franske Læsestykker, 2den Udgave. Listovs Ledetraad, 2den Afd. samt Tillæg. Et tysk Lexikon. Blochs Lærebog for Realskoler, 2den Del. Dahlberg: Lærebog i Geografi. Fjelstrup: Lærebog i Zoologi. Strøms Begyndelsesgrunde af Plantelæren. Jul. Petersens elementære Plangeometri, 2den Udgave. Jul. Petersen: Arithmetik og Algebra, 1ste Del. Balslevs Katekismus. Den nye Salmebog. Bokkenheusers Regnebog for Mellemlasser. Et Atlas (som i 3dje Kl.).

1ste stud. Kl. Hauchs latinske Elementar bog. Iøvrigt som 2den Realklasse.

1ste Kl. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 6te Afd. (2den Udg.). Simonsens tyske Læsebog, 4de Udg. Andersen: Tysk Grammatik, Abrahams og Arlaud: Franske Læsestykker. Jungs franske Grammatik og Elementar bog. Listovs Læsestykker og Stiløvelser, 1ste Afdeling. Balslevs Katekismus. Fjelstrup: Lærebog i Zoologi. Jul. Petersens elementære Plangeometri, 2den Udg. Ellinger: Physik. Julius Petersen: Arithmetik og Algebra, 1ste Del. Bokkenheusers Regnebog for Mellemlasser. Blochs Lærebog for Realskoler, 2den Del. Dahlbergs Lærebog i Geografi. Et Atlas (som i 3dje Kl.). Et tysk, fransk og engelsk Lexikon.

2den stud. Kl. Hauchs latinske Elementar bog og Lærebog i Latin II. Iøvrigt som 1ste Realklasse.

3dje stud. Kl. Berg: Græsk Forskole. Berg: Græsk Form-

lære, 1882. For de øvrige Fags Vedkommende vil der blive meddelt Underretning ved Skoleaarets Begyndelse. For 4de, 5te og 6te studerende, Overgangs- og Afgangsklassernes Vedkommende vil der blive meddelt Underretning ved Skoleaarets Begyndelse.

De Forældre, der maatte ønske deres Sønner optagne i Skolens første eller anden studerende Klasse, bedes om at meddele Skolen Underretning derom inden Sommerferien.

Efter at have raadført sig med «det medicinske Selskab» i Kjøbenhavn ere de højere Privatskoler blevne enige om at gennemføre samme Forholdsregler over for epidemiske Sygdomme. Af de saaledes vedtagne Bestemmelser fremhæves følgende:

1. Naar der i en Familie, som har skolesøgende Børn, udbryder en smitsom Sygdom, maa Skolen forlange strax at modtage Meddelelse derom.
  2. Er Sygdommen Skarlagensfeber, Diphtheritis eller en endnu farligere Sygdom, vil det ubetinget være nødvendigt at forbyde alle Elever fra Hjem, hvor der findes Patienter med disse Sygdomme, Adgang til Skolen, indtil Fare for Smitte er forbi.
  3. Derimod vil det under en af de sædvanlige godartede Mæslinge- eller Kighosteepidemier eller andre mindre farlige smitsomme Sygdomme i Reglen ikke være nødvendigt at formene Brødre til syge Elever Adgang til Skolen.
-

Med Hensyn til de forskjellige Afgangsexaminer have de højere Privatskoler vedtaget følgende Bestemmelser:

Enhver Discipel, der indstiller sig til 4de Klasses Aarsprøve eller den almindelige Forberedelsesexamen, betaler 20 Kr. For Afgangsprøven betales intet af de Disciple, der have bestaaet 4de Klasses Aarsprøve ved samme Skole. Privatister betale 20 Kr. og tillige 1 Kr. for hver mundtlig og $\frac{1}{2}$ Kr. for hver skriftlig Karakter.

Naar Opflytning i en højere Klasse er nægtet en Elev i en af de Latin- og Realskoler, der have Dimissionsret, kan han ikke, ved at overflyttes i en anden af disse Skoler, optages i en Klasse, der svarer til den, hvori Opflytning ved den anden var ham nægtet. Han maa derfor, naar han skal optages i en anden Skole, medbringe en Erklæring med Hensyn til Opflytningen fra den Skole, han forlader.

Skolebetalingen er:

for Forberedelsesklassen	5	Kr. maanedlig.
- 6 Klasse	7	- —
- 5te og 4de Klasse	9	- —
- 3dje og 2den Klasse	10	- —
- 1ste, Over- og Afgangsklassen . .	11	- —
- 1ste og 2den stud. Klasse	12	- —
- 3dje og 4de stud. Klasse	14	- —
- 5te og 6te stud. Klasse	16	- —

Desuden betales 4 Kr. ved Indskrivningen og 4 Kr. aarlig i Brændepenge, som erlægges 1ste December og 1ste Marts med 2 Kr. (for flere Brødre betales i Brændepenge kun som for een (Gratister betale intet).

Brødre, der samtidig besøge Skolen, have følgende Moderation:

to Brødre to Kr. mindre maanedlig,
 tre Brødre $\frac{1}{4}$ mindre for hver,
 fire Brødre $\frac{1}{3}$ mindre for hver.

Gratister medregnes ikke ved Bestemmelsen af Moderationen.

Naar en Discipel skal forlade Skolen, maa Udmeldelse ske mindst en Maaned i Forvejen, og ingen kan udmeldes uden til Udgangen af en Maaned. Der modtages ingen Udmeldelse indenfor Skoleaaret senere end 30te April, saaledes at altsaa enhver Discipel, der ikke er udmeldt inden 1ste Maj, ikke kan udtræde inden Skoleaarets Udgang, 31te Juli. For Dimittenderne maa Skolepenge altsaa erlægges til Udgangen af Juli Maaned, selv om Examinerne sluttes i Juni Maaned. Hvis Skolepenge ikke er betalt for to Maaneder, kan Bestyrelsen nægte vedkommende Elev Adgang til Skolen.

De i Skolen brugte Bøger erholdes hos Hr. Boghandler Bergmann, Hovedvagtsgade 1. Skrivebøger, Karakterbøger, Penne, Blyanter o. s. v. erholdes hos Skolens Portner.

Statistiske Meddelelser.

6te studerende Klasse	12
5te —	9
4de —	14
Afgangsklassen	15
Overgangsklassen a	11
— b	11
3dje studerende Klasse	13
2den —	14
1ste Realklasse	20
1ste studerende Klasse	12
2den Klasse a	20
— — b	9
3dje — a	17
— — b	21
4de — a	24
— — b	21
5te — a	17
— — b	15
6te — a	15
— — b	15
Forberedelseskl. a og b	39

Lærefagenes nuværende Fordeling.

Fagene.	6.L.	5.L.	Afsgs- klass.	4.L.	Overgs- klass.	3.L.	2 L.	1.L.	1.R.	2.R.	3.R.	4.R.	5.R.	6.R.	Forb dels klas.
Dansk og Oldnordisk	4	4	3	2	3	2	3	3	3	3	4	5	8	10	1:
Tysk	2	2	3	3	3	2	3	3	3	4	5	5	"	"	"
Fransk . . .	3	4	3	2	3	3	3	3	3	4	4	"	"	"	"
Engelsk. . .	"	"	4	"	4	1	1	3	1	2	3	3	5	"	"
Latin	8	7	"	7	"	6	7	"	6	"	"	"	"	"	"
Græsk. . . .	6	6	"	5	"	5	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Religion . .	1	1	"	1	1	1	2	2	2	2	3	3	2	"	"
Historie . .	3	3	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	"	"	"
Geografi . .	"	"	2	2	2	1	2	1	2	2	2	2	2	4	"
Naturhist. .	"	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	"
Naturlære .	³ (5)	³ (5)	2	(2)	2	(2)	"	2	"	"	"	"	"	"	"
Mathematik	(6)	(6)	5	4	5	4	4	5	4	5	"	"	"	"	"
Regning . .	"	"	2	1	2	2	2	2	2	3	2	4	5	5	4
Tegning . .	"	"	"	"	"	"	"	2	1	2	2	2	1	"	"
Skrivning .	"	"	"	"	1	"	1	2	1	1	3	4	5	6	6
Gymnastik .	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2
Sang	"	4	"	"	"	"	"	"	"	1	2	2	1	1	"
	34	34	34	35	33	34	35	35	35	36	36	36	33	30	24

Skolens Lærere.

- Hr. Aagaard, Cand. mag., Græsk i 6 og 3 L. Kl.
- Abrahams, Cand. phil., Fransk i Afgangskl., Overgangskl. 1 og 2 Kl., 3 a, 1, 2 og 3 L. Kl.
- Agerskov, Professor, R., Dbm., Dansk i 1 L. Kl. 2 Kl. a og b. 3 a og b, 4 a og b.
- Andersen, Cand. polit., Tysk i 1 og 2 Kl., 3 a og b, 4 a.
- Arlaud, Cand. phil., Lærer ved Officersskolen, Fransk i 6, 5 og 4 L. Kl.
- Berg, C., Cand. phil., Naturhistorie i 4 a og b, 5 a, 6 a og b. Regning i 3 a og b, 4 a og b, 5 a og b. Geografi i 6 b.
- Berg, J., Cand. phil., Naturhistorie i 1, 2, 3 og 4 L. Kl., 3 a, 3 b og 5 b.
- Bokkenheuser, Cand. theol., Inspektør R., Matematik og Regning i 6, 5, 4, 3 og 2 L. Kl., Afgskl. og Overgangsklasse a.
- Bokkenheuser, Stud. juris, Dansk i 2 L. Kl., Geografi i 3 a og b, 4 a og b, 5 a.
- Frøken Bokkenheuser, Skrivning i Forberedelsesk.
- Boldt, Dansk i 6 a, Dansk og Regning i Forberedelsesk. Engelsk i 5 a.
- Hr. Brix, Cand. polit., Fuldmægtig, Historie i 3 L. Overgangskl. a og b.
- Frøken Brosbøll, Dansk i 5 a og b, Regning i 6 a og b, Religion i 5 a og b.
- Hr. Christensen, C., Cand mag., Geografi i Afgskl., Overgskl. a, 2 og 3 L. Kl.
- Christensen, F., Cand. phil., Dansk i 6 og 5 L. Kl.

- Hr. Fjelstrup, Cand. phil., Naturhistorie i Afgangskl., Overgangskl. 1 Kl., 2 Kl., 3 a.
- From, Assistent i Marineministeriet, Dansk i 6 b.
- Hansen, Sm., Stud. mag., Græsk i 5 og 4 L. Kl., Latin i 6 L. Kl.
- Hansen, K., Geografi i Overgangskl. b, 2 Kl. a og 5 b.
- Haunstrup, Cand. mag., Tysk i 5 og 4 L. Kl., Overgangskl. b.
- Holm, Assistent i Marineministeriet, Matematik og Regning i 2 a, Regning i 1 L. Kl. og 2b.
- Jacobsen, Stud. theol., Religion i 1 L. Kl., 2 a, 3 a og b, 4 a og b, Skrivning i 3 a og b.
- Jessen, Løjtnant i Marinen, Matematik og Regning i Overgangskl. b, Matematik i 1 L. Kl., Dansk i Overgangskl. b.
- Jørgensen, Stabssergent, leder i Forbindelse med Hr. Sørensen Gymnastikundervisningen.
- Iversen, Cand. theol., Dansk i 4 og 3 L. Kl., Afgskl. og Overgangskl., Matematik i 1 Kl., Naturlære i 6 og 5 L. Kl., Afgskl., Overgangskl. og 1 Kl.
- Kalhauge, Organist, Sang.
- Kier, Stud. mag., Latin i 4 og 3 L. Kl., Tysk i 3, 2 og 1 L. Kl.
- Frøken Lange, Dansk og Regning i Forberedelsesk.
- Hr. Leisner, Cand. phil., Historie og Geografi i 1 Kl. 1 og 2 L. Kl., Historie i 2 a og 3 a, Geografi i 6 a.
- Lindeburg, Overintendant, R., Fransk i 3 b.
- Moritz, Lærer, Skrivning i Overgangskl. a og b, 1 og 2 Kl.
- Nissen, Prof., Dr. phil., Lærer ved Søofficerskolen, Tysk i 6 og 5 L. Kl. og Overgangskl. a.
- Ottosen, Cand. mag., Latin i 5, 2 og 1 L. Kl., Historie i 6 og 5 L. Kl. og Afgangskl.
- Plesner, Cand. theol., Religion i 6, 5, 4, 3 og 2 L. Kl., Afgskl. og Overgangskl. 1 L. Kl.

- Hr. Rasmussen, Kunstmaler, Tegning 1 og 2 Kl., 3 a og b, 5 a og b, Skrivning i 4 a og b, 6 a og b.
- Siesby, Cand. phil., Historie i 3 b, 4 a og b., Tysk i 4 b, Engelsk i 4 a og b.
- Thorlaksson, Cand. mag., Oldnordisk i 6 og 5 L. Kl.
- Zink, Cand. theol., Engelsk i Afgangskl., Overgangskl. a og b., 1 og 2 Kl., 3 a og b, 5 a, 2 og 1 L. Kl.
-

Tirsdag den 12de Juli Kl. 12 og Fredag den 19de August Kl. 12 prøves nye Elever. Onsdag den 13de Juli Kl. 12 meddeles Udfaldet af Examen. Derefter begynder Sommerferien, der varer til Fredag den 19de August Kl. 9.

Elevernes Forældre og Værger, samt enhver, der interesserer sig for Skolen, indbydes til at overvære Examen.

NB. De ærede Forældre, som ønske deres Sønner optagne i Skolen, anmodes om at anmelde disse inden Sommerferien.

I Aarets Løb har Skolen modtaget følgende Gaver til det naturhistoriske Museum :

- Firben i Spiritus. *J. Larsen.* 4 a.
 Forskjellige Fuglefjer. *D. Larsen.* 4 a.
 Forskjellige Dyr i Spiritus. *A. Lund.* 4 b.
 Ocyphaps lophotes. Stribet Jorddue. }
 Strix nivea. Sneugle. } Zoologisk Have.
 Phoenicopterus antiqvorum. Flamingo. }
 Picus martius. Sortspetten. }
 Alpekrage. }
 Emberiza citrinella. Gulspurv. Hr. *Jørgensen.*
 Ampelis garrulus. Sidensvans. *A. Folkenberg.* 2 a.
 Diodon. Pindsvinefisk. *V. Kihl.* 4 a.
 Acerina cernua. Horke. *Bokkenheuser.* 1. Latinklasse.
 Hirudo officinalis. Lægeigle. *Andersen.* Overgskl. a.
 Firben og en Flyvefisk. Udstoppet. Ingeniør *Grum.*
 Argentina.
 Hornkoral. *Jablonsky.* 6 b.
 Homarus. Hummer. *Johannesson.* 4. Latinklasse.
 Krabbeskal. Sømus. *Jensen.* 4 a.
 Fossile Elefantkindtænder fra Sumatra. Hr. Gros. *Børre.*
 Cranium af en Graasæl. *Petersen.* 3 b.
 Bændelorm. *Gottlieb.* 5. b.
 Frugter af Cacao. *Andersen.* Overgskl. a.
-

Schema over den mundtlige Examen.

Onsdag den 6te Juli.

Kl. 8—10.	{	3 L.	Arithmetik	Hr. <i>F. Bokkenheuser</i> Nr. 7.
		2 L.	Naturhistorie	- <i>J. Berg</i> . . . . . Museet.
		0. b	Historie	- <i>Brix</i> . . . . . Nr. 4.
		2 a	Historie	- <i>Leisner</i> . . . . . Nr. 1.
		4 b	Religion	- <i>Jacobsen</i> . . . . . Nr. 3.
		5 b	Engelsk	- <i>Zinck</i> . . . . . Nr. 9.
6 b	Geografi	- <i>C. Berg</i> . . . . . Nr. 2.		

Kl. 10—12.	{	5 L.	Dansk	Hr. <i>F. Christensen</i> Nr. 3.
		3 L.	Geografi	- <i>C. Christensen</i> Nr. 6.
		2 L.	Historie	- <i>Leisner</i> . . . . . Nr. 1.
		0. a	Tysk	- <i>Haustrup</i> . . . . . Nr. 4.
		0. b	Geografi	- <i>K. Hansen</i> . . . . . Nr. 5.
		2 a	Fransk	- <i>Abrahams</i> . . . . . Nr. 7.
		3 a	Dansk	- <i>Agerskov</i> . . . . . Nr. 2.
		3 b	Engelsk	- <i>Zinck</i> . . . . . Nr. 8.
		5 b	Religion	Frk. <i>Brosbøll</i> . . . . . Nr. 9.
		Forbkl. a	Dansk	- <i>Boldt</i> . . . . . Salen.

Kl. 12—2.	{	2 L.	Arithmetik	Hr. <i>F. Bokkenheuser</i> Nr. 7.
		1 L.	Geografi	- <i>Leisner</i> . . . . . Nr. 1.
		0. a	Engelsk	- <i>Zinck</i> . . . . . Nr. 8.
		2 b	Geografi	- <i>Leisner</i> . . . . . Nr. 1.
		3 b	Naturhistorie	- <i>J. Berg</i> . . . . . Museet.
		4 a	Tysk	- <i>Andersen</i> . . . . . Nr. 6.
		5 a	Geografi	- <i>K. Bokkenheuser</i> Nr. 4.
		6 a	Dansk	Frk. <i>Boldt</i> . . . . . Nr. 2.

Kl. 4-6.	{	1	Dansk	Hr. <i>Jessen</i>	Nr. 6.
		2 a	Religion	- <i>Jacobsen</i>	Nr. 4.
		3 a	Naturhistorie	- <i>Fjelstrup</i>	Museet.
		4 b	Naturhistorie	- <i>C. Berg</i>	Nr. 10.

Kl. 6-8.	{	3 L.	Dansk	Hr. <i>Iversen</i>	Nr. 3.
		1 L.	Fransk	- <i>Abrahams</i>	Nr. 1.
		0. a	Arithmetik	- <i>F. Bokkenheuser</i>	Nr. 7.
		0. b	Arithmetik	- <i>Jessen</i>	Nr. 5.
		1	Naturhistorie	- <i>Fjelstrup</i>	Museet.
		2 b	Fransk	- <i>Abrahams</i>	Nr. 1.
		4 a	Religion	- <i>Jacobsen</i>	Nr. 6.
Kl. 8-10.	{	5 a	Regning	- <i>C. Berg</i>	Nr. 2.

Torsdag den 7de Juli.

Kl. 8-10.	{	2 L.	Fransk	Hr. <i>Abrahams</i>	Nr. 2.
		0. b	Tysk	- <i>Nissen</i>	Nr. 4.
		1	Historie	- <i>Leisner</i>	Nr. 1.
		2 a	Geografi	- <i>K. Hansen</i>	Nr. 3.
		4 b	Tysk	- <i>Siesbye</i>	Nr. 7.
		5 b	Dansk	Frk. <i>Brosbøll</i>	Nr. 5.

Kl. 10-12.	{	1 L.	Dansk	Hr. <i>Agerskov</i>	Nr. 2.
		0. a	Geografi	- <i>C. Christensen</i>	Nr. 8.
		0. b	Engelsk	- <i>Zinck</i>	Nr. 6.
		1	Tysk	- <i>Andersen</i>	Nr. 7.
		2 b	Dansk	- <i>Agerskov</i>	Nr. 2.
		3 a	Fransk	- <i>Abrahams</i>	Nr. 5.
		5 a	Engelsk	Frk. <i>Boldt</i>	Nr. 3.
		6 a	Regning	- <i>Brosbøll</i>	Nr. 1.
Kl. 12-14.	{	6 b	Naturhistorie	Hr. <i>C. Berg</i>	Museet.
		Forb.	Dansk	Frk. <i>Lange</i>	Salen.

Kl. 12-2.	}	1 L.	Naturhistorie	Hr. <i>J. Berg</i>	Museet.
		2 a	Tysk	- <i>Andersen</i>	Nr. 4.
		2 b	Naturhistorie	- <i>J. Berg</i>	Museet.
		3 a	Historie	- <i>Leisner</i>	Nr. 1.
		4 a	Dansk	- <i>Agerskov</i>	Nr. 2.
		5 b	Regning	- <i>C. Berg</i>	Nr. 3.

Kl. 4-6.	}	3 L.	Fransk	Hr. <i>Abrahams</i>	Nr. 1.
		0. a	Naturhistorie	- <i>Fjelstrup</i>	Museet.
		1	Arithmetik	- <i>Iversen</i>	Nr. 3.
		3 b	Historie	- <i>Siesbye</i>	Nr. 4.
		5 a	Dansk	Frk. <i>Brosbøll</i>	Nr. 5.

Kl. 6-8.	}	5 L.	Tysk	Hr. <i>Haunstrup</i>	Nr. 2.
		3 L.	Geometri	- <i>F. Bokkenheuser</i>	Nr. 7.
		1 L.	Arithmetik	- <i>Iversen</i>	Nr. 3.
		0. b	Dansk	- <i>Jessen</i>	Nr. 4.
		2 a	Naturhistorie	- <i>Fjelstrup</i>	Museet.
		2 b	Arithmetik	- <i>Iversen</i>	Nr. 3.
		3 b	Geografi	- <i>K. Bokkenheuser</i>	Nr. 6.
		4 a	Engelsk	- <i>Siesbye</i>	Nr. 7.

Fredag den 8de Juli.

Kl. 8-10.	}	5 L.	Oldnordisk	Hr. <i>Thorlaksson</i>	Nr. 2.
		3 L.	Græsk	- <i>Aagaard</i>	Nr. 3.
		2 L.	Arithmetik	- <i>F. Bokkenheuser</i>	Nr. 7.
		1 L.	Latin	- <i>Ottosen</i>	Nr. 9.
		0. b	Naturlære	- <i>Iversen</i>	Nr. 10.
		1	Religion	- <i>Plesner</i>	Nr. 5.
		2 a	Arithmetik	- <i>Holm</i>	Nr. 4.
		4 a	Historie	- <i>Siesbye</i>	Nr. 6.
		5 a	Religion	Frk. <i>Brosbøll</i>	Nr. 8.
				6 a	Geografi . . . . .

Kl. 10—12.	}	2 L. . . . . Latin . . . . . Hr. <i>Ottosen</i> . . . . . Nr. 4.
		0. a . . . . . Fransk . . . . . - <i>Abrahams</i> . . . . . Nr. 5.
		1 . . . . . Geografi . . . . . - <i>Leisner</i> . . . . . Nr. 1.
		3 a . . . . . Geografi . . . . . - <i>K. Bokkenheuser</i> Nr. 3.
		4 a . . . . . Naturhistorie . . . . . - <i>C. Berg</i> . . . . . Museet.
		4 b . . . . . Dansk . . . . . - <i>Agerskov</i> . . . . . Nr. 2.
		6 b . . . . . Regning . . . . . Frk. <i>Brosbøll</i> . . . . . Nr. 7.
		Forb. a . . . . . Regning . . . . . - <i>Boldt</i> . . . . . Salen.
Kl. 11-2.	}	2 a . . . . . Engelsk . . . . . Hr. <i>Zinck</i> . . . . . Nr. 6.
		2 b . . . . . Engelsk . . . . . - <i>Zinck</i> . . . . . Nr. 6.
Kl. 12—2.	}	5 L. . . . . Naturlære . . . . . Hr. <i>Iversen</i> . . . . . Nr. 2.
		3 L. . . . . Latin . . . . . - <i>Kier</i> . . . . . Nr. 3.
		0. a . . . . . Geometri . . . . . - <i>F. Bokkenheuser</i> Nr. 7.
		1 . . . . . Fransk . . . . . - <i>Abrahams</i> . . . . . Nr. 5.
		3 b . . . . . Tysk . . . . . - <i>Andersen</i> . . . . . Nr. 8.
		4 b . . . . . Geografi . . . . . - <i>K. Bokkenheuser</i> Nr. 9.
Kl. 4—6.	}	0. a . . . . . Dansk . . . . . Hr. <i>Iversen</i> . . . . . Nr. 1.
		0. b . . . . . Naturlære . . . . . - <i>Pjølstrup</i> . . . . . Museet.
		3 a . . . . . Religion . . . . . - <i>Jacobsen</i> . . . . . Nr. 2.
		5 b . . . . . Geografi . . . . . - <i>K. Hansen</i> . . . . . Nr. 3.
Kl. 6—8.	}	5 L. . . . . Fransk . . . . . Hr. <i>Arland</i> . . . . . Nr. 5.
		3 L. . . . . Historie . . . . . - <i>Brix</i> . . . . . Nr. 2.
		1 L. . . . . Tysk . . . . . - <i>Kier</i> . . . . . Nr. 1.
		2 L. . . . . Geometri . . . . . - <i>Iversen</i> . . . . . Nr. 4.
		0. b . . . . . Geometri . . . . . - <i>Jessen</i> . . . . . Nr. 3.
		2 b . . . . . Geometri . . . . . - <i>Iversen</i> . . . . . Nr. 4.
		3 b . . . . . Religion . . . . . - <i>Jacobsen</i> . . . . . Nr. 7.

Lørdag den 9de Juli.

Kl. 8—10. 5. L. Latin . . . . . Hr. *Ottosen* . . . . . Nr. 3.

Kl. 8—10.	{	3 L.	Tysk	Hr. <i>Kier</i>	Nr. 4.
		2 L.	Religion	- <i>Plesner</i>	Nr. 5.
		1 L.	Historie	- <i>Leisner</i>	Nr. 1.
		O. a	Historie	- <i>Brix</i>	Nr. 9.
		1	Geometri	- <i>Iversen</i>	Nr. 2.
		2 a	Geometri	- <i>Holm</i>	Nr. 6.
		2 b	Historie	- <i>Leisner</i>	Nr. 1.
		3 b	Fransk	- <i>Lindeburg</i>	Nr. 7.
		5 a	Naturhistorie	- <i>C. Berg</i>	Museet.
		5 b	Naturhistorie	- <i>J. Berg</i>	Nr. 10.
6 b	Dansk	- <i>From</i>	Nr. 8.		

Kl. 10—12.	{	5 L.	Historie	Hr. <i>Ottosen</i>	Nr. 3.
		3 L.	Naturhistorie	- <i>J. Berg</i>	Museet.
		2 L.	Dansk	- <i>K. Bokkenheuser</i>	Nr. 1.
		1 L.	Tysk	- <i>Kier</i>	Nr. 4.
		O. a	Naturlære	- <i>Iversen</i>	Nr. 6.
		1	Engelsk	- <i>Zinck</i>	Nr. 5.
		2 a	Dansk	- <i>Agerskov</i>	Nr. 2.
		2 b	Tysk	- <i>Kier</i>	Nr. 4.
		3 a	Tysk	- <i>Andersen</i>	Nr. 7.
		4 b	Historie	- <i>Siesbye</i>	Nr. 8.
6 a	Naturhistorie	- <i>C. Berg</i>	Nr. 10.		
Forbkl.	Regning	Frk. <i>Lange</i>	Salen.		

Kl. 12—2.	{	5 L.	Græsk	Hr. <i>Sm. Hansen</i>	Nr. 3.
		2 L.	Geografi	- <i>Leisner</i>	Nr. 1.
		1 L.	Religion	- <i>Jacobsen</i>	Nr. 4.
		O. b	Fransk	- <i>Abrahams</i>	Nr. 8.
		1	Naturlære	- <i>Iversen</i>	Nr. 5.
		2 b	Religion	- <i>Jacobsen</i>	Nr. 4.
		3 a	Engelsk	- <i>Zinck</i>	Nr. 10.
		3 b	Dansk	- <i>Agerskov</i>	Nr. 2.
		4 a	Geografi	- <i>K. Bokkenheuser</i>	Nr. 6.
		4 b	Engelsk	- <i>Siesbye</i>	Nr. 7.